

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza rozpočtu a účetních výkazů města Orlová
Budget and Financial Statements Analysis of Orlová City

Student:

Bc. Lucie Tesarčíková

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2017

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Tesarčíková**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Téma: **Analýza rozpočtu a účetních výkazů města Orlová**
Budget and Financial Statements Analysis of Orlová City
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Problematika rozpočtového procesu obcí
 3. Analýza rozpočtu města Orlová
 4. Analýza účetních výkazů města Orlová
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

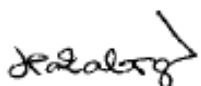
MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-9054-203-7.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

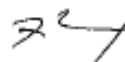
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

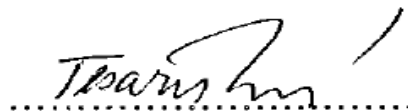
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 mi byly dány k dispozici.“

V Ostravě 21. dubna. 2017

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Tereza Hrnčířová", written over a horizontal dotted line.

Podpis

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Problematika rozpočtového procesu obcí	7
2.1	Obec.....	7
2.2	Rozpočet a rozpočtový proces obcí	10
2.2.1	Rozpočtový výhled.....	10
2.2.2	Rozpočet.....	11
2.2.3	Rozpočtové provizorium	23
2.2.4	Závěrečný účet	23
3	Analýza rozpočtu města Orlová.....	25
3.1	Město Orlová	25
3.1.1	Historie města.....	25
3.1.2	Samospráva města	27
3.1.3	Vybavenost města	28
3.2	Analýza rozpočtu města Orlová v letech 2013 – 2015	29
3.2.1	Rozpočet v roce 2013	29
3.2.2	Rozpočet v roce 2014	34
3.2.3	Rozpočet v roce 2015	38
3.2.4	Komparace rozpočtů města v letech 2013 - 2015	42
4	Analýza účetních výkazů města Orlová	44
4.1	Rozvaha v letech 2013 - 2015	45
4.1.1	Horizontální analýza rozvahy v letech 2013 – 2015	45
4.1.2	Vertikální analýza rozvahy v letech 2013 – 2015	47
4.2	Výkaz zisků a ztrát v letech 2013 - 2015.....	49
4.2.1	Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2013 - 2015.....	49
4.2.2	Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát v letech 2013 - 2015.....	52

5	Závěr.....	54
	Seznam použité literatury.....	56
	Seznam zkratk.....	59
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Jeden ze základních zákonů české republiky je zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Tento zákon říká, že se Česká republika dělí na obce, které jsou základním územním samosprávným celkem a kraje, které jsou vyšším územním samosprávným celkem. Tyto celky jsou územním společenstvím občanů, kteří mají právo na samosprávu dané obce. Obec je vždy součástí vyššího samosprávného celku, ale není mu podřízena. Důležitým faktorem pro fungování územních samosprávných celků je rozdělení odpovědností, které je dáno dle působností. Obce mají působnost samostatnou a působnost přenesenou. V případě samostatné působnosti se zastupitelstvo obce stará o hospodaření dané obce, dále musí občanům zajistit bezpečnost v obci, kterou zajišťuje obecní policie. Do samostatné působnosti obce spadá také spolupráce s jinými obcemi, např. pro menší obec by bylo finančně náročné mít vlastní obecní policii, proto se dohodne s vedlejší obcí na spolupráci a výpomoc v oblasti bezpečnosti. Přenesenou působnost vykonávají obce v základním rozsahu. Spadá sem např. ochrana životního prostředí, obce vydávají různá nařízení, jsou vodoprávním úřadem.

Každý člověk žijící v České republice je občanem nějaké obce, o které by měl mít určité povědomí, např. jak daná obec hospodaří s prostředky od státu, jaké dotace přijímá z různých fondů a do čeho takové dotace investuje nebo jestli správně vede své účetní výkazy. Je také důležité, aby občané věděli, jak se sestavuje rozpočet v dané obci, jaké jsou postupy sestavování rozpočtu, co musí rozpočet splňovat a také aby věděli, že mají právo na připomínkování návrhu rozpočtu.

Cílem diplomové práce je analýza rozpočtu a účetních výkazů města Orlová v letech 2013 až 2015. Práce je napsána tak, aby člen zastupitelstva města Orlová, při čtení této diplomové práce pochopil proces sestavování rozpočtu a také aby pochopil smysl a výstup účetních výkazů, které jsou v práci analyzovány.

V teoretické části diplomové práce je popsána problematika rozpočtového procesu obcí. První část je zaměřena na to, co je to obec, jaké má pravomoci, povinnosti a působnost. Dále je v této kapitole popsán postup a fáze sestavování rozpočtu, tak aby každý občan pochopil, co je to rozpočtový výhled, co je to rozpočet, jaké zásady daný rozpočet musí splňovat.

Praktická část analyzuje rozpočet a účetní výkazy města Orlová ve sledovaných letech ve třetí a čtvrté kapitole. Třetí kapitola analyzuje rozpočet za dané roky zvlášť, poslední část této

kapitoly se věnuje komparaci rozpočtů v analyzovaných letech. Čtvrtá kapitola analyzuje účetní výkazy města, v první části je popsána podstata účetních výkazů. Druhá část už se věnuje analýze těchto výkazů prostřednictvím horizontální a vertikální analýzy.

Nejdůležitějšími zdroji diplomové práce v teoretické části je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dále zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Důležitým zdrojem této práce je také kniha „Financování měst, obcí a regionů“ od autorky Provazníkové, druhým důležitým knižním zdrojem je kniha „Rozpočtová skladba a účetnictví 2014: pro územní samosprávné celky“ od autorů Lorence a Kašpárkové.

V praktické části diplomové práce jsou nejdůležitější zdrojem webové stránky „monitor státní poklady“, který poskytuje informace o obcích, co se týče jejich rozpočtů a účetních výkazů. Druhým zdrojem praktické části byly interní výkazy města Orlová poskytnuté městským úřadem.

V diplomové práci jsou využívány vědecké metody. První metoda, která je v diplomové práci použita, je **analýza**. Smyslem této metody je rozklad zkoumaného jevu na jeho dílčí části. Tato metoda je použita především ve třetí a čtvrté kapitole. Druhá metoda, využívaná v diplomové práci je **syntéza**. Syntéza je spojení jednotlivých částí v celek a postup, kdy se formulují jednotlivé závěry na základě výchozího zjištění. Metoda je také využita ve třetí a čtvrté kapitole. Poslední vědecká metoda využita v této práci je metoda **komparace**. Komparace je srovnání, které umožňuje stanovit shody nebo rozdíly analyzovaných jevů. Metoda je využita ve třetí i čtvrté kapitole.

2 Problematika rozpočtového procesu obcí

V druhé kapitole bude rozebrána problematika rozpočtového procesu obcí. V první části bude vysvětlen pojem obec, jaké má obec pravomoci apod. Dále bude analyzován rozpočet a rozpočtový proces obcí.

2.1 Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce.“ [13, s. 27] Je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. Hlavním zákonem, kterým se obce po Ústavě ČR řídí, je zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích. Druhý důležitý zákon, který obce využívají při sestavování a tvorbě rozpočtu je zákon č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Obec spolu s krajem je součástí územní samosprávy. Územní samospráva se vyvíjela postupem času a to například z důvodu geografických, ekonomických, kulturních či jazykových. Jeden z ekonomických důvodů je vznik důležitých křižovatek obchodních cest. Tyto útvary získávaly postupem času určitou nezávislost na státu. Takovéto útvary vedly k budoucímu vzniku regionů. Územní samospráva vznikala dvěma způsoby:

- a) **přirozeně** vznikaly obce a města s větším či menším počtem obyvatel. Obec je základem společnosti a sdružuje občany, kteří na území obce žijí a vykonávají zde své ekonomické aktivity,
- b) **uměle** vzniklá územní samospráva byla vytvořena z vůle státu. Je to vyšší stupeň na regionální úrovni, který se skládá z obyvatel z více měst a obcí v dané oblasti. [13]

Územní samospráva, vzniklá přirozeně či uměle, má povinnost zajišťovat pro své občany veřejné statky. Veřejný statek je zvláštní druh statku, který se vyznačuje:

- **nesoutěživosti** – spotřeba daného statku jedním člověkem, nesnižuje úroveň spotřeby téhož statku jinými lidmi, např. veřejné osvětlení,
- **nevylučitelnosti ze spotřeby** – je velice náročné vyloučit ze spotřeby ty, kteří za statky neplatí, příkladem může být sledování veřejné televize nebo poskytování veřejného osvětlení. Proto jsou veřejné statky poskytovány všem,

- **nedělitelnosti** – tyto služby jsou poskytovány všem nebo nikomu, např. péče o životní prostředí nebo čistotu města. [13]

Existence veřejných statků dala vzniku tzv. „černého pasažéra“. Někteří lidé mají pokušení využívat veřejné statky, aniž by za ně zaplatili. Myslí si, že podíl, který za spotřebovaný statek zaplatí je malý a zanedbatelný. Jestliže lidé neplatí za spotřebu statků, vznikají vysoké transakční náklady. Tyto náklady se vláda snaží snižovat prostřednictvím daní, které od občanů vybere, aby zamezila působení „černého pasažéra“. Proto jsou veřejné statky poskytovány většinou obcemi či kraji, které mohou vzniklé transakční náklady regulovat výběrem daní. [13]

Rozhodování územní samosprávy je založeno na principu veřejné volby, která je přímá nebo nepřímá. Přímá volba znamená rozhodování občanů o zásadních věcech v dané obci, či regionu. Nepřímá volba je forma, kdy rozhodují zvolení zástupci, čili zastupitelé. Tato forma se využívá v České republice nejčastěji a je upravena v § 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

V České republice se územní samospráva dělí na dva systémy. Základní jednotkou je podle Ústavy ČR obec. Druhým a to vyšším stupněm samosprávy je kraj. Reálně vznikaly kraje od 1.1.2001 a bylo jich na území České republiky vymezeno 14. Mezi obcemi a kraji se nejedná o vztah nadřízenosti a podřízenosti, protože každý samosprávný celek má samostatné kompetence, které jsou vymezeny zákonem. Do těchto samostatných kompetencí nesmí zasahovat jiný samosprávný celek. Kraje rozhodují především v oblasti samosprávy, obce rozhodují ve všech věcech, ale nesmí se jednat o záležitosti, které zákon svěří krajům. [13]

Orgány obce jsou vymezeny v § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Orgány obce tvoří zastupitelstvo a rada. **Zastupitelstvo** samostatně spravuje obec. Může si zřídit výbory, ty plní kontrolní činnost. Obec musí mít vždy zřízený finanční a kontrolní výbor. Ze svých členů si zastupitelstvo volí starostu, který je zodpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a volí si také místostarostu. Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti. **Rada** je výkonný orgán obce, kterou tvoří starosta a zvolení členové zastupitelstva. Má oprávnění si zřídit poradní orgány, tedy komise.

U obcí se rozlišují dvě působnosti. Působnost samostatná, ta je upravena v § 35 zákona č. 250/2000 Sb., a působnost přenesená, ta je upravena také v tomto zákoně, ale v § 61. V případě **samostatné působnosti** jde o uspokojování potřeb svých občanů např. v oblasti dopravy a bydlení, aby byly v souladu s místními zvyklostmi. Do samostatné působnosti např. patří:

- hospodaření obce,
- peněžní fondy obce,
- obecní policie,
- ukládání pokut za správní delikty,
- spolupráce s jinými obcemi. [13]

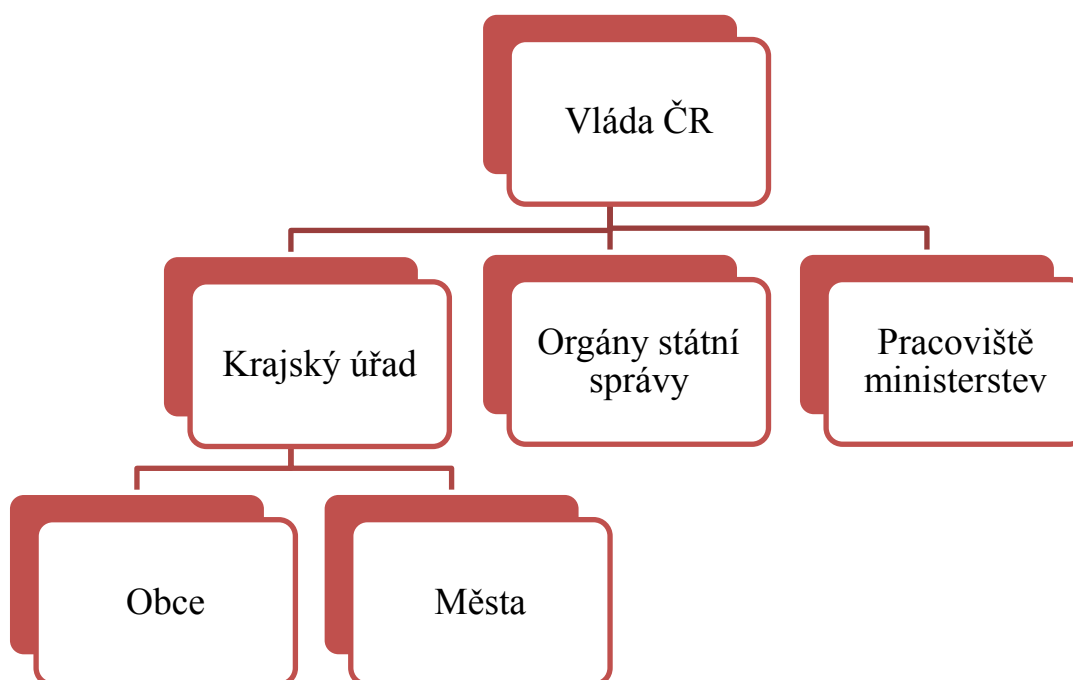
Přenesenou působnost vykonává obec v základním rozsahu, který je svěřen obcím a spadá zde např.:

- vydávání nařízení obce,
- projednávání přestupků,
- jsou vodoprávním úřadem,
- jsou orgánem ochrany přírody. [13]

V České republice je hlavním orgánem veřejné správy vláda. Vládě jsou podřízeny další orgány, kterými jsou krajský úřad, orgány státní správy a pracoviště ministerstev, viz Obr. 2.1. Obce spadají pod krajský úřad. V současné době rozlišujeme kategorie obcí na:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,
- obec s rozšířenou působností. [13]

Obr. 2.1: Struktura veřejné správy v ČR

Zdroj: [13] Vlastní zpracování.

2.2 Rozpočet a rozpočtový proces obcí

Rozpočet je finanční plán, který obec sestavuje na jedno rozpočtové období v návaznosti na rozpočtový výhled a slouží k finančnímu a hospodářskému řízení. Při sestavování rozpočtu se obec řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

2.2.1 Rozpočtový výhled

Obec má povinnost sestavovat nejen rozpočet, ale také rozpočtový výhled, který je upraven v § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ten se sestavuje na 2 až 5 let. Zákon obcím nestanovuje, kdy musí být rozpočtový výhled schválen. Může být schválen, buď v termínu schvalování rozpočtu, nebo v termínu jiném.

Dle zákona mají obce povinnost sestavovat rozpočet podle rozpočtového výhledu, není ale uvedeno, že by rozpočet měl přesně kopírovat rozpočtový výhled. Zákon také přímo neukládá, kdo rozpočtový výhled schvaluje.

Rozpočtový výhled není brán pouze jako finanční plán, ale musí také zobrazovat cíle, potřeby a možnosti, tzn. k finančním informacím, jsou doplněny i nefinanční informace.

Zároveň je také důležité, aby rozpočtový výhled průběžně reagoval na nové a významné situace. Z toho vyplývá, že nestačí sestavit rozpočtový výhled v pravidelné periodě, ale dle aktuální situace je nutné jej přehodnotit, např. když se změní představy zastupitelů nebo se změní sociální či kulturní potřeby.

Při sestavování rozpočtového výhledu je nutné vyhodnotit příjmy a výdaje z minulých let a v aktuálním období, dále tyto informace je třeba doplnit o předpokládaném vývoji HDP, inflace, daňové změny nebo změny v rozpočtovém určení daní.

V případě příjmů je důležité odhadnout vývoj daňových příjmů, který se odvíjí od rozpočtového určení daní, které je upraveno v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Dalším postupem je odhadnout vývoj vlastních nedaňových příjmů. Do příjmů mohou být také zahrnuty dotace, ale zde je nutná opatrnost. Není vhodné zahrnovat dotace, u kterých je pochybnost, zda budou obci opravdu poskytnuty. [4]

Při stanovení výdajů se nejprve berou v potaz výdaje, které obec musí vynaložit, neboli mandatorní výdaje, jimiž jsou např. svoz odpadu nebo veřejné osvětlení. Dále do výdajů nesmí být zapomenuty výdaje na provoz zřizovaných či založených organizací, splátky úvěru a úroků. V případě, že dané obci vznikne schodek, může být financován přebytkem z minulých let nebo návratnými finančními zdroji, které bude obec schopna během následujících let uhradit.

Rozpočtový výhled může být sestaven v detailním členění podle paragrafů a položek rozpočtové sklady. Jelikož se jedná o střednědobý plán, není vhodné detailní členění, ale zobrazení sledovaných priorit obce.

Využívá se pro zlepšení strategického i dlouhodobého plánování, urychlení jednání s různými organizacemi (např. při sjednání půjček a úvěrů), slouží k řízení závazků, protože zobrazuje schopnost obce splácet v budoucnu přijaté závazky. Důležitou výhodou sestavování rozpočtového výhledu je úspora času při sestavování ročního rozpočtu, ale jen v případě, že rozpočtový výhled je sestaven reálně a zobrazuje aktuální situaci.

2.2.2 Rozpočet

Aby obce správně sestavily rozpočet na dané rozpočtové období, je nutné vědět, jaké povinnosti by měl daný rozpočet plnit, tzn., co je to rozpočtové omezení, v jaké formě může

být rozpočet schválen, jaké zásady daný rozpočet musí plnit a jaké metody mohou obce použít při sestavování rozpočtu.

Rozpočet obcí je upraven v § 4 – 10 zákona č. 250/2000 Sb., a slouží především k zabezpečení veřejných potřeb, tak aby byly co nejefektivněji využity finanční zdroje. Při plánování rozpočtu, obce naráží na **rozpočtové omezení**. Obce se snaží vytvořit dostatečný objem zdrojů neboli příjmů, ale to je často v konfliktu s financováním určitých záměrů obce neboli s výdaji. Obec není zcela finančně soběstačná, v ovlivňování příjmů a výdajů mají omezené pravomoci. Proto obec bere své příjmy jako rozpočtové omezení. U výdajů nastává také problém. Obec má výdaje, které jsou předem dané, známe, a mají mandatorní charakter, tzn., obec je musí za jakýchkoliv podmínek vynaložit. [4] Rozpočet obce může být:

- a) vyrovnaný,
- b) přebytkový,
- c) schodkový.

Schodkový rozpočet může být schválen jen v případě, že schodek bude možno vyrovnat. Buďto má obec finanční prostředky z minulých let, které může využít na úhradu schodku. Nebo může využít kontokorentní úvěr, u něhož obec čerpá peníze do záporného stavu z běžného účtu, nebo využije půjčku či úvěr. Další možností je také prodej peněžních ekvivalentů, např. prodej cenných papírů nebo obec může schválit schodkový rozpočet v případě, že v minulých letech byl schválen rozpočet přebytkový a obci zůstaly určité peněžní rezervy.

Aby byl rozpočet obce správně sestaven a schválen, měly by se obce řídit určitými zásadami. Do těchto zásad patří:

- zásada vyrovnanosti,
- zásada jednotnosti,
- zásada univerzality. [4]

Zásada vyrovnanosti znamená, že rozpočet může být z krátkodobého hlediska deficitní, ale z dlouhodobého hlediska by měl být vyrovnaný. Deficitní část by měla být kryta přebytkem z jiných rozpočtových období. Schodkový rozpočet by se měl využívat jen

v případě, kdy má obec mimořádné výdaje, které je nutné vynaložit. Musí mít jistotu, že bude schopna v budoucnu tento schodek vyrovnat.

Zásada jednotnosti znamená, že příjmy a výdaje jsou předpokládány a vyhodnocovány současně, tudíž vzniká přebytek nebo případný schodek. Nikdy obec nemůže schválit zvlášť výdajovou a zvlášť příjmovou složku rozpočtu.

Důležité je, aby v rozpočtu byly zahrnuty všechny operace, které se týkají rozpočtového hospodaření, tzn., nesmí být některé operace opomenuty, či dokonce vyjmuty z rozpočtu, toto reprezentuje **zásada univerzality**. [4]

Metody sestavování rozpočtu se začaly aplikovat v 70. letech ve Spojených státech amerických, v Evropě se začaly tyto metody aplikovat až v 80. letech. [13] S existencí rozpočtového omezení začal narůstat tlak na zvyšování efektivnosti při sestavování rozpočtu, proto se začaly využívat postupy a techniky finančního plánování. Níže jsou uvedeny některé metody, které obce využívají při sestavování rozpočtu.

Jednou z metod pro sestavení rozpočtu je **přírůstkový způsob**. Základem tohoto přístupu je odhad a stanovení meziročních změn, o které se upraví současný rozpočet, který se považuje za základ budoucího rozpočtu. V případě využití této metody je nutné zohlednit např. celoroční dopady, protože některé činnosti byly během roku realizovány jen částečně, dále je nutné zohlednit částky odrážející inflaci či demografické trendy.

Nedostatkem této metody je, že bere v úvahu historické náklady na službu, tudíž nebere v úvahu, zda je služba spravedlivě rozložena mezi spotřebitele, jestli je efektivní, či jestli odpovídá potřebám občanů. [13]

Další metodu, kterou obec může využít je **fixně limitovaný rozpočet**. Obec tento přístup využívá v případě, že poskytují veřejné statky a služby, prostřednictvím jiných organizací. Obec těmto organizacím za poskytování statků a služeb může poskytnout paušální finanční částku, kterou si organizace libovolně rozdělí podle svých potřeb.

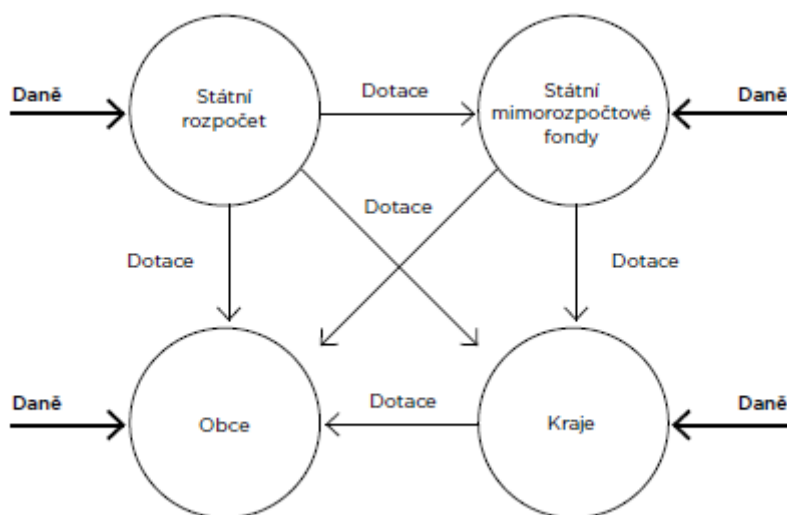
Tento přístup je efektivnější z důvodu, že obec může kompenzovat překročení rozpočtu v konkrétní položce, úsporami v položce jiné např. při překročení výdajů na energii, sníží výdaje na dopravu. [13]

Při využití metody **performance budgeting** je nutné porovnat nejen to, zda využití veřejných zdrojů bylo hospodárné a efektivní, ale zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů. Obec by se měla zaměřit na to jaké záměry a cíle by měly být dosaženy, jaké příjmy byly rozděleny a čeho bylo ve skutečnosti dosaženo. Nevýhodou přístupu je zaměření na technologickou efektivnost než na účinnost.

Dalšími metodami sestavení rozpočtu jsou např. metoda programového rozpočtování, komunitní či genderové rozpočtování. [13]

V rozpočtu jsou zahrnuty příjmy, které obec získává na základě přerozdělování, ale jsou zde i příjmy, které obec získá vlastní činností. Obec získává příjmy do rozpočtu z daní, od státu, ze státních mimorozpočtových fondů a také od kraje, viz Obr. 2.2. Příjmy, které jsou generované vlastní činností, obec používá na financování veřejných a smíšených statků, tedy na financování výdajů obce, které rozpočet také zahrnuje. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. [13]

Obr. 2.2: Tok příjmů do rozpočtu obce

Zdroj: [47], <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>

Rozpočet obce dává do souladu plánované příjmy a výdaje. Velice často mezi nimi dochází k nesouladu, protože rozpočet je toková veličina. Jelikož je rozpočet toková veličina, tak došlými příjmy jsou uhrazeny současné výdaje, z čehož plyne, že rozpočet by měl plnit funkci bilance a finančního plánu.

Bilanční funkce znamená, že v rozpočtu bilancují příjmy a výdaje za rozpočtové období. V ČR je rozpočtové období kalendářní rok, není tomu tak i u ostatních zemí.

Rozpočet má plnit také funkci **finančního plánu**. Ten by měl zajistit, aby byla obec solventní, tzn., aby měla pouze výdaje, které jsou kryty příjmy. Tyto příjmy musí mít podmínku, že je obec může reálně očekávat. Dále mohou být výdaje kryty rezervami nebo půjčkami, které obec může získat, za předpokladu, že bude schopna je splatit. [13]

Postup rozpočtového procesu

Postupů pro sestavení rozpočtu může být několik. Níže je uveden jeden z nich, jak by mohly vypadat jednotlivé fáze rozpočtového procesu.

- sestavení návrhu na základě požadavků od zastupitelstva, rady, finančního výboru, starosty,
- projednání návrhu mezi starostou, finančním výborem a radou obce,
- zveřejnění návrhu,
- projednání připomínek zastupitelů a občanů,
- schválení rozpočtu zastupitelstvem,
- provést rozpis dle podrobnějšího členění,
- průběžná kontrola hospodaření,
- schvalování rozpočtových změn. [4]

Vypracování rozpočtu a jeho zveřejnění

Tuto problematiku upravuje § 11, § 11a a § 39 zákona č. 250/2000 Sb. Již dříve v textu bylo uvedeno, že je rozpočet sestavován na jeden rozpočtový rok, dle rozpočtového výhledu a na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu nebo na základě rozpočtového provizoria, v případě, že vláda ještě neschválila rozpočet na daný rok.

V zákoně není stanovena povinnost, že schválení rozpočtu obce, musí následovat až po schválení rozpočtu státu. Návrh rozpočtu, který obec představí při schválení, nesmí obsahovat dotace, které nejsou stanoveny v návrhu státního nebo krajského rozpočtu.

V první řadě při vypracování rozpočtu je důležité **stanovit strukturu schvalovaného rozpočtu**, tzn., jak podrobně bude rozpočet zpracován. V případě, že obec dá přednost podrobnému členění rozpočtu, může to mít negativní vliv na zastupitele a občany. Důvod

může být takový, že se nejedná o profesionály, kteří se běžně zabývají rozpočtem, a tudíž nejsou schopni podrobné zpracování rozpočtu pojmout.

Druhý nešťastný způsob sestavení rozpočtu může být členění příliš jednoduché např. jen na příjmy a výdaje celkem. Z tohoto přístupu může plynout, že zastupitelé nemají zájem na fungování obce a celou pravomoc hospodaření obce nechávají starostovi.

Proto je vhodné použít při vypracování rozpočtu kompromis. Při stanovení příjmů a výdajů dát prostor pro stanovení několika závažných ukazatelů např. mzdové výdaje, rozsáhle opravy a rekonstrukce.

Dalším důležitým krokem je **stanovení volnosti výkonné části obce při přesouvání prostředků v rámci rozpočtu**. Při vypracování rozpočtu je vhodné stanovit určitou volnost pro přesuny prostředků v rámci závažných ukazatelů.

Příkladem volnosti pro přesun prostředků v rámci závažných ukazatelů může být, že zastupitelstvo stanoví, že překročení závažného ukazatele o 3 % není porušení vůle zastupitelstva, ale jen pokud nebude překročen stanovený schodek rozpočtu. O porušení vůle se bude jednat jen v případě, že toto překročení, nenahradí úsporou u jiného závažného ukazatele.

Během rozpočtového roku se stává, že nastanou neplánované výdaje, které obec musí neprodleně uhradit, proto je vhodné **vytvořit výdajovou rezervu**. Tato rezerva může sloužit při úhradě nepředpokládaných, aktuálních potřeb. Pro použití rezervy je vhodné, aby obec měla stanovená pravidla pro čerpání, např. zastupitelstvo schválí použití dané rezervy na přesně identifikovanou záležitost. V případě použití výdajové rezervy se nesmí jednat o významnou částku.

Dalším krokem při schvalování rozpočtu je zveřejnění **návrhu**, který musí být podle zákona zveřejňován na úřední desce obce, ale také způsobem, který umožňuje dálkový přístup, § 11 zákona č. 250/2000 Sb. Na úřední desce nemusí být návrh rozpočtu představen v úplné podobě. Stačí, když obec zveřejní návrh rozpočtu alespoň podle tříd druhového členění, které je upraveno v § 2/2 vyhlášky č. 323/2002 Sb. V elektronické podobě musí být zveřejněno úplné znění návrhu rozpočtu. Jelikož je v zákoně uvedena podmínka, že návrh rozpočtu musí být zveřejněn v elektronické podobě, neexistuje omluva. I v případě, že obec

nemá připojení k internetu, má povinnost návrh rozpočtu zveřejnit na webových stránkách. V případě, že tak neučiní, jedná se o porušení zákona.

Občané by měli mít ponětí, co se v jejich obci děje a jak se hospodaří s penězi obce, proto mají právo na připomínky k návrhu. Tyto připomínky mohou občané uplatnit buďto písemně nebo ústně na zasedání zastupitelstva. Proto je důležité, aby obec při zveřejnění návrhu uvedla poučení pro občany, kde bude uvedeno, jak a do kdy mohou předložit své připomínky.

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z různých hledisek do jednotek třídění a je zachycena ve vyhlášce č. 323/2002 Sb. Rozpočtová skladba se řídí:

- **zásadou jednotnosti** - jedná se o jednotnou soustavu, která se používá v celém systému veřejných rozpočtů,
- **zásadou závaznosti** - rozpočtová skladba má danou strukturu a formát a je upravena právním předpisem,
- **„cash“ principem** – jedná se o členění příjmů a výdajů,
- **„brutto“ principem** – příjmy a výdaje jsou v rozpočtu zachyceny v jejich hrubém vyjádření,
- **zásadou dlouhodobé stability třídění** – je důležité, aby systém rozpočtové skladby byl upravován spolehlivě a dle relevantně získaných statistických informací,
- **zásadou kompatibility** – rozpočet musí být sladěn s našimi i mezinárodními standardy,
- **zásadou srozumitelnosti** – je nutné brát v úvahu, že rozpočet není sestavován jen pro úzký okruh odborníků, ale pro širokou veřejnost. [4]

Návrh rozpočtu je vypracován tak, aby vyjadřoval závažné ukazatele, jimiž se mají řídit při hospodaření výkonné orgány, či právnické osoby, které jsou obcí zřízené nebo další osoby, které mají být příjemci dotací nebo jiných příspěvků.

Zastupitelstvo má pravomoc rozhodnout jakou výši peněžních prostředků poskytne příspěvkových nebo jiným organizacím. Rozhodne buď, o celkové výši finančních prostředků, nebo o individuální výši jednotlivých dotací a příspěvků.

Důležitou zásadou při sestavení rozpočtu je odpovědnost pracovníků za nastavení systému, ale také odpovědnost za srozumitelné vysvětlení zastupitelům a občanům. Tvůrci rozpočtu musí stanovit závažné ukazatele, jež jsou základním prvkem řízení ze strany zastupitelů. Nedodržení těchto ukazatelů je porušení vůle, proto je to sankcionováno. Při překročení závažných ukazatelů je nutné zohlednit, jaké je stanovisko zastupitelů k překročení a jaký je důvod překročení (jestli se jedná o mimořádnou, těžce předvídatelnou situaci).

Struktura rozpočtu

Ve většině případů se rozpočet sestavuje ve dvou částech jako běžný a kapitálový. Oddělení kapitálového hospodaření od běžného je výhodné z důvodu, že obec může průběžně kontrolovat, na co jsou vynakládány daňové a nedaňové příjmy a umožňuje analyzovat čerpání návratných příjmů obce. Struktura rozpočtu je upravena ve vyhlášce č. 323/2002 Sb.

Běžný rozpočet je bilancí běžných příjmů a výdajů, které se skoro každodenně opakují a vztahují se k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují provozní potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Příjmy v běžném rozpočtu se dělí na daňové, nedaňové a na přijaté transfery. [13]

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které z pravidla přesahují jedno rozpočtové období. Tyto příjmy a výdaje jsou ve většině případů jednorázové a neopakovatelné. [13]

Je důležité rozhodnout, jaké příjmy a jaké výdaje budou spadat do běžného nebo kapitálového rozpočtu. Existují případy, kdy jeden výdaj či příjem může být zařazen jak do běžného rozpočtu, tak do kapitálového rozpočtu. Proto je důležité uvážit, jaký má charakter daný výdaj nebo příjem. Příjmy rozpočtu se dělí na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Výdaje se dělí na běžné a kapitálové, viz Tab. 2.1.

Tab. 2.1: Příjmy a výdaje rozpočtu obcí dle druhového třídění

Příjmy	Výdaje
<p>daňové příjmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb v tuzemsku, daně a poplatky z vybraných činností a služeb, daně a cla za zboží a služby ze zahraničí, majetkové daně, apod. 	<p>běžné výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> platy a podobné a související výdaje, neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům, neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní, apod.
<p>nedaňové příjmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, apod. 	<p>kapitálové výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> investiční nákupy a související výdaje, nákup akcií a majetkových podílů a vklady do fondů a ústavů, investiční transfery, apod.
<p>kapitálové příjmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy, příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů, apod. 	
<p>přijaté transfery:</p> <ul style="list-style-type: none"> neinvestiční přijaté transfery, investiční přijaté transfery. 	

Zdroj: [34] Vlastní zpracování.

Důležitou součástí **daňových příjmů** jsou majetkové daně. Obec má především příjmy z daně z nemovitých věcí, § 4/1a zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Od majetkových daní je osvobozen majetek ve vlastnictví státu a měst, půda zastavěná komunikacemi, budovy sloužící sociální, náboženským či kulturním potřebám. Výhodou majetkových daní je, že příjmy, které jsou vybrány z těchto daní, plynou obci. Výnos z těchto daní je stabilní, protože daňové úniky jsou díky katastrálnímu úřadu velice obtížné. Nevýhodou těchto daní je, že neberou v potaz důchodovou situaci poplatníka. Příkladem

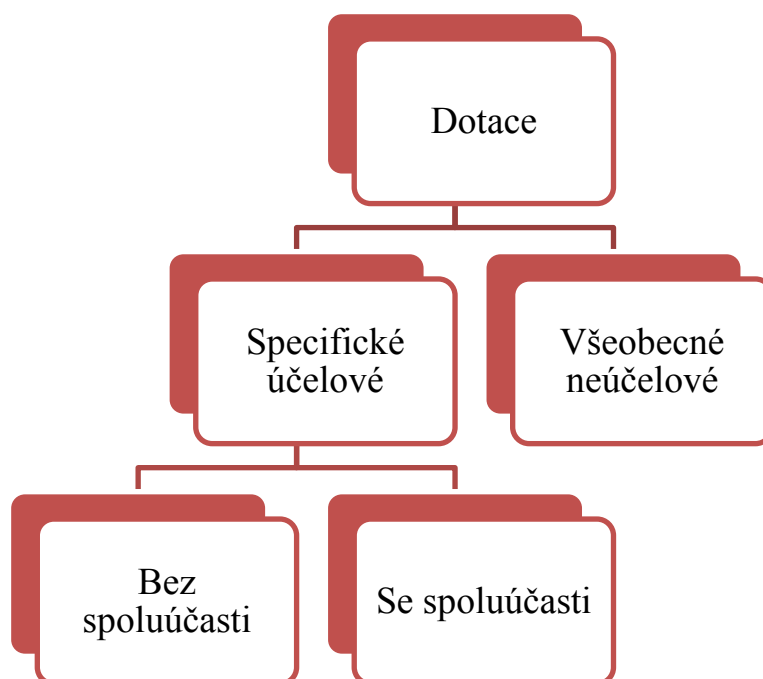
může být vlastnění velké plochy pozemku občany v nižší příjmové skupině, kteří ale bohužel nemají dostatek finančních prostředků, aby uhradili daň z nemovitých věcí. Daňové příjmy rozpočtů obcí podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, tvoří např.:

- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
- podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů.

Další formou příjmů obcí jsou **nedaňové příjmy**. Zde jsou zahrnuty příjmy z vlastního podnikání, užívatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti nebo příjmy z pokut. Příjmy v podnikání se u obcí začaly v posledních letech zvyšovat. Patří sem např. podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí, příjmy z pronájmu majetku, příjmy s obchodování s cennými papíry. Důležitým příjmem obce jsou také užívatelské poplatky, jsou důležité právě pro obce, protože jsou to ony, které poskytují tyto služby pro občany. Užívatelskými poplatky jsou např. vodné, stočné, svoz odpadu. Dalším nedaňovým příjmem jsou příjmy z vlastní správní činnosti, pro představu jsou to např. vydání povolení stavby, povolení nosit zbraň, ověřování pravosti dokladů. [13]

Přijaté transfery jinak také dotace se dělí na dvě základní formy dotací, specifické účelové a všeobecné neúčelové, viz Obr. 2.3. Specifické účelové dotace obec dostane na předem stanovený účel. Obec musí prokázat, že příjmy z dotace byly využity na to, na co byly naplánovány. Tento druh dotací se také dělí podle spoluúčasti. V případě spoluúčasti musí obec uhradit nějakou výši výdajů, např. při opravě parku zaplatí určité procento samotná obec. V případě dotací bez spoluúčasti, vláda poskytne obci peněžní prostředky na předem stanovený účel, bez ohledu na to, zda bude některé výdaje financovat ze svých prostředků. Všeobecné neúčelové dotace obec může využít na cokoliv. [13]

Obr. 2.3: Struktura dotací v ČR

Zdroj: [13] Vlastní zpracování.

Aby byly dotace efektivní, měly by splňovat kritérium:

- **adekvátnosti příjmů** – obec by měla mít dostatek příjmů na to, aby mohla vykonávat kompetence, které jí byly svěřeny,
- **regulace zdanění a výdajů** – dotace by neměly podněcovat nadměrné výdaje,
- **spravedlnosti** – dotace by se měly odvíjet v závislosti na místních potřebách,
- **transparentnosti a stability** – způsoby stanovení výše dotací by měly být známy a měl by být stabilní během delšího časového období. [13]

Výdaje obce se dělí na výdaje běžné a výdaje kapitálové. Do běžných výdajů spadá např. položka platy a podobné a související výdaje. Tato položka je důležitá pro kontrolu obce, jak se vyvíjela výše platů, které vyplácí během několika let. Další položkou jsou např. neinvestiční nákupy a související výdaje nebo neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům. Do kapitálových výdajů patří např. investiční nákupy a související výdaje či investiční transfery.

Změny rozpočtu

V některých případech se stává, že obec potřebuje provést změny v rozpočtu v daném rozpočtovém roce. Takovéto změny jsou upraveny v § 16 zákona č. 250/2000 Sb. Jedním z důvodů, kdy může dojít ke změně rozpočtu, jsou **organizační změny**. K organizačním změnám dochází např. při založení nové příspěvkové organizace nebo naopak ke zrušení organizace.

Dalším důvodem změny rozpočtu jsou **metodické změny**, ke kterým dochází např. při změně legislativy, změny rozpočtového určení daní.

Věcné změny jsou způsobené skutečnostmi, které působí na hospodaření. Takovými skutečnostmi mohou být např. neočekávané zvýšení cen elektřiny nebo neuskutečnění investice, která byla plánovaná. [4]

K úpravě rozpočtu musí dojít především v případech, kdy dojde k překročení rozpočtových výdajů nebo k nenaplnění rozpočtových příjmů jak bylo plánováno. Změny rozpočtu se provádí prostřednictvím rozpočtových opatření, pro která platí stejná pravidla zpracování, jako pro vypracování rozpočtu.

Rozpočtové opatření je přesun rozpočtových prostředků mezi příjmy a výdaji, aniž by se změnila jejich celková výše. Druhý způsob rozpočtového opatření je použití nových příjmů, které nebyly plánované, na úhradu výdajů, které také nebyly plánované. Tímto opatřením se změní celková výše příjmů a výdajů. Posledním opatřením může být snížení rozpočtových výdajů z důvodu nenaplnění plánovaných příjmů. Využitím tohoto opatření dochází ke snížení celkové hodnoty příjmů a výdajů.

Rozpočtová opatření může provádět rada obce, ale pouze v rozsahu, který stanoví zastupitelstvo. Povinně ze zákona se provádí rozpočtové opatření:

- v případě, že došlo ke změně ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, např. byly sníženy dotace z jiného veřejného rozpočtu,
- když došlo ke změnám závažných ukazatelů vůči jiným osobám, např. má dojít k rozdělení finančních prostředků, které obec nepředpokládala,
- nebo v případě, že hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku. V tomto případě je nutné omezit výdaje nebo najít nový zdroj financování. [4]

2.2.3 Rozpočtové provizorium

Občas se stává, že obec není schopna sestavit a schválit rozpočet ve stanoveném termínu, proto je nutné, aby do doby, než bude schválen rozpočet na nový rozpočtový rok, hospodařila podle rozpočtového provizoria. To se používá v případě, když rozpočet obce není schválen před 1. lednem rozpočtového roku. Rozpočtové provizorium je upraveno v § 13 zákona č. 250/2000 Sb. Aby mohla obec hospodařit podle rozpočtového provizoria, musí mít stanovené zásady pro jeho stanovení.

Obce by měly hospodařit podle rozpočtového provizoria jen v mimořádných případech např. při přírodních katastrofách. V praxi se rozpočtové provizorium využívá velice často, i když by se mělo jednat jen o výjimečnou záležitost. V případě, že se využije tento způsob hospodaření, mělo by rozpočtové provizorium vycházet z rozpočtu z předcházejícího roku, nikoliv z rozpočtu na nový rozpočtový rok, který ještě není schválen.

Pravidla pro sestavení rozpočtového provizoria jsou různá, dle rozhodnutí zastupitelů. Neexistuje žádný návod ani úprava v zákoně, jak by mělo rozpočtové provizorium vypadat. Podoba závisí zcela na zastupitelích obce. Musí však splňovat podmínku, aby vyjadřovalo výši vynakládaných prostředků, za předpokladu, že bude trvat celý kalendářní rok. [4]

Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria, se stávají příjmy a výdaji nově schváleného rozpočtu.

2.2.4 Závěrečný účet

Závěrečný účet obec sestavuje po skončení kalendářního roku, v němž se zpracovávají údaje o ročním hospodaření, upravuje jej § 17 a § 39 zákona č. 250/2000 Sb. Jsou zde obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a čerpání výdajů, které jsou členěny podle rozpočtové skladby. V závěrečném účtu jsou obsaženy i informace o finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů obce ve členění a obsahu, aby bylo možno správně zhodnotit finanční hospodaření obce.

Tato zpráva musí obsahovat pravdivé, srozumitelné a relevantní informace s důrazem na plnění stanoveného rozpočtu. Především informace o přečerpání nebo nedočerpání rozpočtem stanovených limitů.

Aby byla zpráva o hospodaření obce kompletní, musí také obsahovat komentář k účetním operacím, především o stavu závazků a pohledávek, finanční investice. Zpráva obsahuje i informace, které se týkají hospodaření zřízených či založených právnických osob obce.

Součástí závěrečného účtu je vypořádání finančních vztahů např. vůči státnímu rozpočtu a rozpočtu krajů. Postup finančního vypořádání uvádí Ministerstvo financí ve vyhlášce č. 367/2015 Sb., o finančním vypořádání. V tomto postupu jsou uvedeny např. povinné termíny. Postup pro vypořádání v rámci rozpočtu záleží na obci. V případě, že obec pošle nevyčerpané finanční prostředky např. kraji po termínu stanoveném Ministerstvem financí, dochází k porušení rozpočtové kázně.

Obce jsou povinny si dát přezkoumat své hospodaření po uplynutí kalendářního roku, podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Přezkoumání může provést krajský úřad na požádání obec, nebo si obec může najmout auditora, ale musí krajskému úřadu doložit smlouvu s auditorem do stanoveného termínu. Obce, které mají počet obyvatel menší než 800, § 4/5 zákona č. 420/2004 Sb., týká se jich přezkoumání, a nevykonávají hospodářskou činnost, mohou mít přezkoumání jednorázové. U ostatních obcí se provádí přezkoumání dílčí.

Přezkoumání hospodaření obce přikládají k závěrečnému účtu. Zákon nijak nestanovuje, že by tato zpráva měla být součástí závěrečného účtu, ale pro lepší informovanost občanů je doporučováno tuto zprávu k závěrečnému účtu přikládat. [4]

Návrh závěrečného účtu musí být nejdříve projednán na finančním výboru, poté zveřejněn na úřední desce a musí být také zveřejněn způsobem dálkového přístupu. Připomínky k návrhu mohou občané uplatnit buď písemně, nebo na zasedání zastupitelstva. Proto musí být při zveřejnění návrhu, zveřejněno i poučení občanů, ve kterém bude uvedeno, kdy a jak mohou připomínky uplatnit. V § 17/7 zákona č. 250/2000 Sb., jsou uvedeny způsoby vyjádření o projednání závěrečného účtu. Závěr zprávy o přezkoumání hospodaření obsahuje vyjádření, že:

- a) nebyly zjištěny chyby a nedostatky,
- b) byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků dle § 10/3c zákona č. 420/2004 Sb.,
- c) byly zjištěny nedostatky.

Pokud ze zprávy vyplývají nedostatky, je třeba, aby obec přijala opatření. O jejich přijetí musí informovat krajský úřad a zastupitelstvo musí rozhodnout o lhůtě, do které budou tyto

opatření splněna. Pokud zjištěné nedostatky nebudou odstraněny ve stanovené lhůtě, obec se vystavuje riziku uložení pořádkové pokuty, dle § 14 zákona č. 420/2004 Sb.

3 Analýza rozpočtu města Orlová

Třetí kapitola se zabývá rozpočtem města Orlová v letech 2013 až 2015. První část přiblíží město Orlovou, základní údaje o městě, aby bylo možné si utvořit představu o tom, jakou má město historii, jak je město velké, kolik má obyvatel, jaká je v městě infrastruktura a jaké služby a kulturní vyžití město nabízí.

V další části je analyzován rozpočet města, jaké mělo město příjmy a výdaje, do čeho město investovalo, jaké dotace město získalo a jestli na konci analyzovaných let město dosáhlo přebytku nebo vykazovalo schodek.

3.1 Město Orlová

Pro správné pochopení sestavování rozpočtu každého města, je důležité zjistit základní informace o městě, jaká je jeho historie a jaké kulturní a sociální vyžití město nabízí, kde se nachází, kolik má obyvatel nebo jaké důležité firmy ve městě sídlí.

Město Orlová se nachází v Moravskoslezském kraji v okrese Karviná. V Orlové žije 29 524 obyvatel [46], rozloha činí 24,67 km² a skládá se ze 4 katastrálních území (Město, Lazy, Poruba a Lutyně).

3.1.1 Historie města

Vznik Orlové je spojován s pověstí o knížeti Meškovi, který byl Těšínským vládcem. Se svou manželkou Ludmilou a osobní družinou se usadil na mýtině poblíž hvozdu, aby si odpočinul při lovu. Najednou z křoví vyletěl obrovský orel, který nesl v zobáku svou potravu. Potravu v zobáku neudržel a upustil jí nad hlavami manželů. Z úleku, manželka Ludmila předčasně porodila syna Kazimíra, který se později stal majitelem Těšínského panství. Kníže Mešek v této události viděl boží znamení a proto postavil na tomto místě kapli, kolem níž později vznikala osada, kterou kníže pojmenoval podle původce celé události – Orlová.

Dodnes se na vysoké skále nad orlovským náměstím tyčí kostel, který v roce 1905 nahradil původní stavbu z roku 1466 a to sroubenou Meškovu kapli. Nynější kostel Narození Panny Marie tvoří nejvýznamnější architektonickou a kulturní památku města. [39]

První písemná zmínka byla zaznamenána v roce 1223 v listině vratislavského biskupa Vavřince. Osada patřila řádu Benediktýnů sídlících v klášteře v Týnci u Krakova a tvořila jádro lokality zvanou Sal, tedy sůl.

Jméno Orlová bylo poprvé použito v roce 1277. Benediktýni postavili v roce 1291 klášter. Ten se stal sídlem opatství, které hospodářsky silně ovlivňovalo oblast velkou přibližně 160 km² až do roku 1560. Poté se vystřídalo několik rodů, které Orlovou vlastnili. V roce 1844 dostal rod Rothschildů právo těžit uhlí.

Orlová byla v období středověku zemědělskou oblastí, kde se rozvíjela různá řemesla, především plátenictví. Zásadní změnu přinesl počátek dolování v 19. století. Z tohoto důvodu výrazně došlo k nárůstu populace, zástavbě města a vznikaly první havířské kolonie. Pro rozvoj těžby uhlí, měl velký význam dokončení železniční dráhy. Obec tímto získala spojení do významných středisek Rakousko-Uherské monarchie.

Orlová se stala na počátku 20. století centrem českého a polského školství, sídlem kulturních spolků a tvořila obchodní páteř celé těšínské oblasti. Po 1. světové válce získala městská práva v roce 1922. V třicátých letech došlo k poklesu prosperity, především v období Světové hospodářské krize, spojována s častými stávkami. Po 2. světové válce bylo spojení Orlové a Lazů doplněno o obec Poruba a později také o obec Horní Lutyně.

Z důvodu rozsáhlé těžby uhlí docházelo k důlním škodám na domech a historických památkách, především v částech Orlová a Lazy. Díky tomu byla zvažována likvidace Orlové a přestěhování občanů do okolních měst a obcí. Tento návrh byl po přijetí Horní Lutyně změněn na výstavbu sídliště v této části a přestěhování občanů zde. Výstavba nového sídliště měla přilákat nové občany z důvodu nových důlních náborů zaměstnanců.

V roce 1989 došlo ke zlomu v průmyslové orientaci, která byla zaměřena především na hornictví. Začal přibývat vyšší podíl služeb a lehkého průmyslu. Město také změnilo svůj přístup k historickým památkám a začal revitalizační proces, při kterém byla od zboření zachráněna např. historická radnice. [39]

Znak města orlové, viz Obr. 3.1, se skládá z orlice, stromu a symbolu hornictví. Orlice je spojována s nejstaršími dějinami obce. Strom vyjadřuje erbovní znamení, které se

vyskytovala na nejstarších pečetích a symbol hornictví je ve znaku díky významnému rozvoji těžby uhlí, která měla za následek vzrůst obyvatelstva a k přiznání statutu města.

Obr. 3.1: Znak města Orlová

Zdroj: [48], <http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/symboly-mesta/>

3.1.2 Samospráva města

Samospráva města se skládá z vedení města a zastupitelstva. Vedení města je tvořeno starostou, dvěma místostarostkami a tajemníkem. Spolu se zastupitelstvem se podílejí na vedení města.

Vedení města

Starostou města je Ing. Tomáš Kuča, v jehož působnosti je interní audit, odbor rozvoje a investic, odbor dopravy. Jeho politická příslušnost je Česká strana sociálně demokratická. Hlavní funkci starosty je zastupovat obec navenek. 1. místostarostka byla zvolena Mgr. Bc. Renata Potyšová, která má na starost odbor rozvoje investic, právní odbor, odbor školství. Hlásí se k politické straně ANO 2011. 2. místostarostkou je Ing. Petra Jenčmionková, která spravuje např. odbor životního prostředí a také se hlásí k politické straně ANO 2011. Tajemníkem úřadu je Ing. Radomír Matušek, MBA.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je základní orgán obce, který jí samostatně spravuje a řídí. Další orgány města, jako je starosta či ostatní orgány, jsou od zastupitelstva odvozeny. Hlavní činnosti zastupitelstva je především dodržování a kontrola rozpočtu a také dohled nad hospodařením obce.

Je voleno v přímých, tajných volbách na čtyřleté funkční období. Počet členů se odvíjí podle velikosti obce, tedy podle počtu obyvatel. Jelikož má město Orlová kolem 30 000 obyvatel, počet členů zastupitelstva by se měl pohybovat od patnácti do třiceti pěti, § 68/1 zákona č. 128/2000 Sb. Ve městě Orlová je 31 členů v zastupitelstvu. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, minimálně však jednou za tři měsíce, kdy schůze zastupitelstva je veřejně přístupná.

Zastupitelstvo města Orlová je tvořeno ze zástupců, kteří inklinují především k politickým stranám, jako jsou Česká strana sociálně demokratická, ANO 2011, ale také Komunistická strana Čech a Moravy.

Výbory a komise města

Město Orlová má zřízeno několik výborů a komisí. Výborů má město čtyři, jsou jimi např. Finanční výbor, Kontrolní výbor, Osadní výbor Zimný důl-Lazy. Výbory se scházejí několikrát ročně, z každého zasedání je zveřejněn zápis na webových stránkách obce. Jako komise má město zřízené např. Komisi pro děti a mládež, Komisi pro problematiku hornictví a životního prostředí, Komise zdravého města.

3.1.3 Vybavenost města

Ve městě Orlová se pro občany vyskytuje mnohé kulturní vyžití. Hlavní kulturní centra jsou např. v Domu dětí a mládeže, který město provozuje proto, aby děti a mládež ve městě měly smysluplné aktivity, které jsou založené na pohybových, uměleckých či jiných aktivitách. Dalším důležitým kulturním centrem je Dům kultury města Orlové, ve kterém jsou pořádány představení, výstavy, hudební představení a pořádají se zde také hudební či jazykové kurzy. Pro milovníky filmů jsou ve městě k dispozici dvě kina, první kino se nazývá kino Vesmír a je zaměřeno především na mladší diváky, druhým kinem je kino O, které promítá filmy pro dospělé diváky. Zajímavým kulturním zážitkem v letním období, mohou být pro některé diváky filmová představení v Letním kině Orlová.

Pro sportovní nadšence se ve městě nachází spousta sportovního vyžití. Ve městě se nachází např. krytý bazén, kde jsou pravidelně vyhrazeny plavecké hodiny, či hodiny pro rodiny s dětmi. Dále se ve městě nacházejí tenisové kurty, které jsou v případě špatného počasí i zastřešeny v podobě nafukovací haly. Důležitým sportovním centrem je ve městě zimní stadion, kde se pořádají hokejové tréninky a zápasy. Město neposkytlo vyžití jen

hokejovým fanouškům, ale také fotbalových nadšencům a opravilo fotbalové hřiště, na kterém několik měsíců trénoval fotbalový tým Ostravy, FC Baník Ostrava.

Pro občany jsou dostupná zdravotnická zařízení, kterých je v Orlové několik. Prvním důležitým zdravotnickým zařízením je nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj, která má pobočku v Orlové a poskytuje občanům velký rozsah zdravotnické péče, od chirurgické ambulance až po pohotovostní služby. Další zařízení jsou poskytována lékaři, kteří provozují soukromou praxi, jsou to např. praktičtí lékaři, gynekologové, kožní.

Město Orlová také poskytuje široký výběr mateřských a základních škol, kterých je ve městě několik. Dále se ve městě nacházejí dvě gymnázia a vyšší odborná škola Dakol a střední škola Dakol, která nabízí tříletý denní a čtyřletý dálkový pomaturitní obor obchodně-podnikatelské činnosti.

Město také provozuje příspěvkovou organizaci, Domov Vesna Orlová pro seniory. Jelikož se nachází blízko městského lesoparku, je příjemný prostředím pro relaxaci a procházky.

Velkou dominantou města je jeho flora. Klade důraz na upravené parky a okolí kolem obytných prostorů. Často jsou ve městě vysazované nové stromy, rostliny a keře, tudíž, i když je město hustě osídleno, vytváří příjemný dojem.

Ve městě se nachází velký počet stavebních firem. Sídli zde např. stavební firma Vilikus, s.r.o., která nabízí rekonstrukci budov a bytových jader. Další důležitou stavební firmou ve městě je firma Stavby Orlová, s.r.o., která se specializuje na činnost v oblasti rodinných domů, bytů a inženýrských sítí. Důležitou firmou, která se specializuje na dřevo, je firma Pila Čajka, která se zabývá obráběním dřeva a zakázkovou výrobou, dle přání zákazníka. Co se týče nákupu potravin, město disponuje velkým množstvím hypermarketu, nachází se zde např. Penny Market, Albert Supermarket, Albert Hypermarket, Kaufland, Lidl.

3.2 Analýza rozpočtu města Orlová v letech 2013 – 2015

3.2.1 Rozpočet v roce 2013

Město Orlová v roce 2013 schválilo rozpočtový schodek, který byl ve výši 151 202 tis. Kč, viz Tab. 3.1. Výše kapitálových výdajů byla schválena skoro v takové výši, jako výdaje běžné. Během roku však došlo k navýšení jak příjmů, tak výdajů. Na příjmové straně velké

navýšení nastalo u přijatých transferů o 74 603 tis. Kč. Na výdajové straně navýšení proběhlo u běžných i u kapitálových výdajů.

Na konci roku byla situace úplně jiná. Příjmy se dostaly skoro na stejnou hodnotu jako v době schválení rozpočtu, výdaje také klesly, snížily se oproti rozpočtu po změnách až o 226 830 tis. Kč. Na konci roku město dostáhlo přebytku ve výši 14 074 tis. Kč.

Tab. 3.1: Struktura příjmů a výdajů v roce 2013 (v tis. Kč)

Položka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečná výše rozpočtu	% část
Příjmy	534 910	627 632	543 501	100
Daňové příjmy	311 330	314 783	323 037	59,4
• daň z příjmů FO	74 230	74 230	73 292	13,5
• daň z příjmů PO	62 500	65 464	65 715	12,1
• DPH	126 433	126 433	132 809	24,4
• ostatní	48 167	48 656	51 221	9,4
Kapitálové příjmy	40 200	47 954	46 753	8,6
Nedaňové příjmy	55 474	62 386	59 056	10,9
Přijaté transfery	127 906	202 509	114 655	21,1
Výdaje	686 112	756 258	529 427	100
Běžné výdaje	379 693	423 465	400 290	75,6
Kapitálové výdaje	306 419	332 793	129 137	24,4
Saldo	- 151 202	- 128 625	14 074	x

Zdroj: [40] Vlastní zpracování.

Důležitou položkou v příjmech města Orlová, jsou příjmy z DPH, z celkových příjmů tvoří 24,4 %. Příjmy z daně z příjmů FO, jsou o něco vyšší než příjmy z daně z příjmů PO. U kapitálových ani u nedaňových příjmů během roku nedošlo k větší změnám. Větší změny byly u přijatých transferů. Nejprve byly přijaté transfery schválené v hodnotě 127 906 tis. Kč,

po změnách byla hodnota zvýšena na 202 509 tis. Kč, avšak ve skutečnosti částka přijatých transferů byla pouze 114 655 tis. Kč, což je ještě nižší než při schválení rozpočtu. I přesto přijaté transfery tvoří druhou nejvyšší položku z příjmů obce ve výši 21,1 %.

Během roku se městu podařilo prodat dlouhodobý finanční majetek. Tento prodej byl už předpokládán při schválení rozpočtu na začátku roku v hodnotě 40 000 tis. Kč. Město také prodalo dlouhodobý hmotný majetek, při schválení rozpočtu byla částka ve výši 200 tis. Kč, ve skutečném rozpočtu se však městu podařilo prodat dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě 6 753 tis. Kč. [40]

Významné změny byly také u přijatých transferů. Město plánovalo, že dostane investiční transfery od státních fondů v hodnotě 100 007 tis. Kč, ve skutečnosti však obdrželi jen částku 1 918 tis. Kč. Při schválení rozpočtu město nepočítalo s ostatními přijatými transfery, avšak na konci roku byla tato položka v rozpočtu schválená ve výši 41 711 tis. Kč, při změnách rozpočtu město počítalo až s částkou 124 121 tis. Kč. Do výše příjmů se také promítá průběžné čerpání dotace na odkanalizování okrajových částí města, která probíhá na základě vyúčtování skutečných výdajů z realizovaného plnění. Proto se příjmy z transferů na začátku, v průběhu a na konci roku o tolik liší. [49]

Na straně výdajů nedošlo k radikálním změnám. Neinvestiční nákupy se dostaly na částku 169 734 tis. Kč a výdaje na platy byly v hodnotě 130 487 tis. Kč. Docela významnou částku město vydalo za nákup budov, skutečná hodnota výdajů byla 116 346 tis. Kč. [40]

Město na rok 2013 naplánovalo několik investic, které v rozpočtu spadají pod kapitálové výdaje. Nejvýznamnější z nich může být např. odkanalizování okrajových částí města, dále pak rekonstrukce komunikací, stavební úpravy komunikací a veřejných prostor, realizace energetických úspor v objektu základní školy, dovybavení multifunkčního sálu. Ne všechny plánované investice se uskutečnily v roce 2013.

V roce 2013 město Orlová realizovalo z plánovaných investic odkanalizování okrajových částí města, viz Tab. 3.2. Tato investice byla schválena v částce 204 652 tis. Kč, během roku však došlo ke změně, ale skutečnost byla mnohem menší, než se očekávalo. Investiční výdaje na odkanalizování okrajových částí města se dostaly jen na částku 74 901 tis. Kč. Na tuto investici město využilo dotaci ve výši 98 000 tis. Kč, dále úvěr v hodnotě 16 310 tis. Kč, investiční fond 16 905 tis. Kč a obdrželi také příjmy od Služby města Orlová a.s. v částce 40 000 tis. Kč. Hodnota výdajů byla nízká díky tomu, že se v roce

2013 tato investice nedokončila a započítaly se do výdajů jen investiční akce realizované v daném roce. [49]

Tab. 3.2: Vybrané kapitálové výdaje v roce 2013 (tis. Kč)

Realizované akce	Schváleno	Změna	Skutečnost
Odkanalizování okrajových částí města	204 652	205 049	74 901
Realizace energetických úspor v ZŠ Slezská 850	10 896	10 656	10 655
Dovybavení multifunkčního sálu DKMO digitální projekcí	5 000	5 030	5 030
Rekonstrukce objektu MŠ K. Dvořáčka 1228	0	13 000	34
Rekonstrukce chodníku na ulici Masarykova	3 000	5 500	4 163

Zdroj: [49] Vlastní zpracování

Ve městě také proběhla realizace energetických úspor v ZŠ Slezská 850. Realizace energetických úspor znamená postupné zateplování veřejných budov ve městě. Skutečnost oproti schválenému rozpočtu byla také nižší, jako u odkanalizování, nebyla však o mnohem nižší. Další významným investičním výdajem bylo dovybavení multifunkčního sálu Domu kultury města Orlové digitální projekcí. Plánované výdaje byly v hodnotě 5 000 tis. Kč, skutečnost však byla o něco vyšší a to 5 030 tis. Kč. Proběhla i rekonstrukce objektu MŠ K. Dvořáčka 1228, se kterou se na začátku roku nepočítalo. Během roku došlo ke změně výdajů na 13 000 tis. Kč, skutečná rekonstrukce v roce 2013 vyšla pouze na 34 tis. Kč, protože se také nestihla dokončit. Velkým výdajem pro město byla také rekonstrukce chodníku na ulici Masarykova. Schválené výdaje byly v hodnotě 3 000 tis. Kč, skutečnost byla o něco vyšší a to 4 163 tis. Kč. [49]

V roce 2013 bylo městu připsáno 12 dotačních podpor v hodnotě 67 151 tis. Kč a byly uzavřeny 4 smlouvy na poskytnutí dotace, které budou z důvodu realizace akcí započteny do příjmů v roce 2014. [49]

Jelikož město organizuje a plánuje spoustu investičních programů na rozvoj a zvelebení města, žádá o několik dotací za rok a přijímá různé dary a transfery na realizaci investičních plánů, viz Tab. 3.3.

Tab. 3.3: Příjmy v roce 2013 použity na realizaci investičních akcí (tis. Kč)

Příjmy	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	0	13
Sankční platby přijaté od jiných subjektů	0	118
Přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku	0	150
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	0	11
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	189
Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad	0	168
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	100 017	1 918
Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	41 478
Investiční přijaté transfery od regionálních rad regionů soudržnosti	0	23 237
Celkem	100 017	67 282

Zdroj: [49] Vlastní zpracování.

Největší příjem na realizaci investičních projektů město získalo ze státního rozpočtu, který se zařadil do investičních přijatých transferů. Ze státního rozpočtu bylo městu přiznáno 41 478 tis. Kč. Další významný příjem byl poskytnut od regionálních rad v hodnotě 23 237 tis. Kč, také zařazen do investičních přijatých transferů. Na začátku roku město předpokládalo, že od státního fondu obdrží částku 100 017 tis. Kč, na konci roku byla částka investičních přijatých transferů ze státního fondu pouze ve výši 1 918 tis. Kč, díky tomu, že ne všechny investice byly dokončeny v roce 2013.

Částka 1 918 tis. Kč, kterou městu přispěly státní fondy, byla použita na tyto investiční akce:

- odkanalizování okrajových částí města v hodnotě 558 tis. Kč,

- realizace energetických úspor v objektu ZŠ Ke Studánce, vyúčtování z roku 2012 v hodnotě 528 tis. Kč,
- realizace energetických úspor v objektu ZŠ Slezská, vyúčtování z roku 2012 v hodnotě 832 tis. Kč. [49]

Částka 41 478 tis. Kč, kterou městu přispěl státní rozpočet, byla použita např. na tyto investiční akce:

- odkanalizování okrajových částí města v hodnotě 9 487 tis. Kč,
- realizace energetických úspor v objektu ZŠ Ke Studánce, vyúčtování z roku 2012 v hodnotě 8 975 tis. Kč,
- realizace energetických úspor v objektu ZŠ Slezská, vyúčtování z roku 2012 v hodnotě 14 145 tis. Kč. [49]

Město také obdrželo transfer od regionálních rad regionů soudržnosti ve výši 23 237 tis. Kč a použilo je na tyto investiční akce:

- spokojený občan – „vizitka úřadu“ v hodnotě 16 427 tis. Kč,
- multifunkční sál Domu kultury města Orlové II v hodnotě 6 810 tis. Kč. [49]

3.2.2 Rozpočet v roce 2014

V roce 2014 město schválilo rozpočtový schodek, viz Tab. 3.4. Příjmy byly schváleny o 141 916 tis. Kč menší než výdaje. Skutečná výše rozpočtu na konci roku 2014 byla úplně jiná, než město předpokládalo. Během roku v rozpočtu došlo ke zvýšení příjmů, ale také ke zvýšení výdajů. Částka, která zvyšovala výdaje, byla mnohem vyšší, než částka zvyšující příjmy. Na konci roku byly skutečné výdaje menší o částku 175 478 tis. Kč oproti rozpočtu po změnách. Příjmy města se na konci roku zvýšily o 33 197 tis. Kč oproti schválenému rozpočtu. Jelikož město během roku snížilo výdaje oproti schválenému rozpočtu a zvýšilo příjmy, na konci roku mělo přebytek v částce 9 171 tis. Kč.

Tab. 3.4: Struktura příjmů a výdajů v roce 2014 (v tis. Kč)

Položka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečná výše rozpočtu	% část
Příjmy	512 499	555 262	545 696	100
Daňové příjmy	311 985	318 954	337 993	61,9
• daň z příjmů FO	71 445	71 445	71 502	13,1
• daň z příjmů PO	61 500	68 469	75 684	13,9
• DPH	130 225	130 225	135 801	24,8
• ostatní	48 815	48 815	55 006	10,1
Kapitálové příjmy	32 100	19 234	6 898	1,3
Nedaňové příjmy	46 036	52 228	58 027	10,6
Přijaté transfery	122 378	164 846	142 728	26,2
Výdaje	654 418	712 003	536 525	100
Běžné výdaje	380 786	432 395	401 022	74,7
Kapitálové výdaje	273 632	279 608	135 503	25,3
Saldo	- 141 919	- 156 741	9 171	x

Zdroj: [41] Vlastní zpracování.

Největší část příjmů obce tvoří daňové příjmy a je to především příjem z DPH, který tvoří 24,8 % z celkových příjmů města. Velkou částku také tvoří přijaté transfery, které tvoří podobně jako DPH 26,2 % z celkových příjmů. I tento rok město obdrželo příjmy z prodeje dlouhodobého majetku v hodnotě 6 898 tis. Kč. Při schválení rozpočtu město předpokládalo, že obdrží investiční transfery v hodnotě 88 300 tis. Kč, ve skutečnosti jim byla přiznaná částka mnohem nižší a to 5 026 tis. Kč. I tento rok město nepočítalo s ostatními přijatými transfery, skutečně přijali částku 85 439 tis. Kč. K takovýmto změnám u přijatých transferů dochází převážně díky tomu, že některé dotace město dostane až na základě vyúčtování skutečných výdajů za realizované investice. [41]

Co se týče výdajů, největší část tvoří běžné výdaje, které se sice od schváleného rozpočtu zvýšily, ale toto zvýšení vykompenzovalo snížení kapitálových výdajů a to až o polovinu. Běžné výdaje tvoří 74,7 % částky z celkových výdajů. Největší část běžných výdajů tvoří neinvestiční nákupy v částce 166 808 tis. Kč a platy v částce 129 283 tis. Kč. [41]

V případě kapitálových výdajů tvoří největší částku investiční nákupy. Při schválení rozpočtu bylo počítáno s investičními nákupy v hodnotě 265 937 tis. Kč, tato částka se na konci roku snížila až o polovinu. V případě investičních nákupů se jedná o pořízení dlouhodobého hmotného majetku, tudíž město na začátku roku předpokládalo, že během roku bude více investovat do DHM. Do kapitálových výdajů, jsou zahrnuty výdaje na koupi pozemku. Při schválení rozpočtu město počítalo s výdaji na nákup pozemku ve výši 400 tis. Kč, skutečný výdaj byl však jen 163 tis. Kč. Město v roce 2014 investovalo do koupě budov částku ve výši 115 859 tis. Kč, při schválení rozpočtu město předpokládalo, že v tomto roce budou investovat více a proto při schválení rozpočtu počítali s částkou až 252 698 tis. Kč. [41]

Během roku město realizovalo několik investičních akcí, viz Tab. 3.5. V tabulce jsou zmíněny jen ty nejdůležitější a finančně nejnáročnější investice.

Tab. 3.5: Vybrané kapitálové výdaje v roce 2014 (tis. Kč)

Realizované akce	Schváleno	Změna	Skutečnost
Odkanalizování okrajových částí města	129 200	113 050	51 610
Rekonstrukce komunikace včetně odvodnění na ulici K Holotovci	7 050	6 219	6 218
Odstranění následků důlních škod	7 000	6 995	5 740
Rekonstrukce objektu MŠ K. Dvořáčka 1228	6 666	5 575	5 575
Realizace energetických úspor v objektech města	40 152	40 152	21 542

Zdroj: [49] Vlastní zpracování.

Na rekonstrukci objektu MŠ K. Dvořáčka město získalo dotaci v hodnotě 3 261 tis. Kč. Dále také získalo dotaci na realizaci energetických úspor v objektech města v hodnotě 20 mil. Kč. Každoročním velkým výdajem města je na realizaci odkanalizování okrajových částí města, v roce 2014 tento výdaj vyšplhal na částku 51 610 tis. Kč.

Jako i minulý rok, tak i tento se městu podařilo získat 9 dotačních podpor v hodnotě 91 793 tis. Kč. Příjmy na investiční výdaje město získalo např. ze státních fondů, viz Tab. 3.6.

Tab. 3.6: Příjmy v roce 2014 použity na realizaci investičních akcí (tis. Kč)

Příjmy	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Sankční platby přijaté od jiných subjektů	0	268
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	0	57
Přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku	3 000	3 390
Ostatní investiční příjmy jinde nezařazené	29 000	0
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	1 320	0
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	1 329
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	88 300	5 026
Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	85 439
Celkem	121 620	95 508

Zdroj: [49] Vlastní zpracování.

Největší příjem, který město obdrželo na realizaci investičních plánů, získalo ze státního rozpočtu v hodnotě 85 439 tis. Kč. Další významný příjem byl ze státních fondů spadající do investičních přijatých transferů. Také důležitý příjem byl z přijatých darů na pořízení dlouhodobého majetku v částce 3 390 tis. Kč. [49]

Příjmy z přijatých darů v hodnotě 3 390 tis. Kč na pořízení dlouhodobého majetku byly využity na realizaci např. těchto investičních projektů:

- revitalizace a oživení letního kina v Orlové v hodnotě 3 000 tis. Kč,

- hřiště pro mládež i dospělé u ZŠ 862 v hodnotě 100 tis. Kč. [49]

Příjmy na realizaci investičních akcí, které byly poskytnuty ze státního rozpočtu a zařazeny do investičních přijatých transferů v hodnotě 85 439 tis. Kč, byly využity např. na tyto investiční projekty:

- odkanalizování okrajových částí města Orlové v hodnotě 69 469 tis. Kč,
- zateplení a výměna výplní otvorů ZŠ K. Dvořáčka 1230 v hodnotě 10 170 tis. Kč. [49]

3.2.3 Rozpočet v roce 2015

I tento rok město předpokládalo při schvalování rozpočtu, že příjmy budou menší než výdaje, tudíž byl schválen rozpočtový schodek, viz Tab. 3.7. V průběhu roku došlo ke změnám v rozpočtu, zvýšily se příjmy i výdaje města. Na konci roku se však zvýšily příjmy více, než se předpokládalo, což zapříčinilo zvýšení příjmů z DPH, ale především zvýšení příjmů z přijatých transferů. Výdaje města byly nedočerpaný, viz Příloha č. 1, především v položce kapitálové výdaje.

Největší část z příjmů tvoří samozřejmě příjmy daňové 67,2 %. Daňové příjmy tvoří z velké části daň z příjmů FO a PO, ale především DPH. Daň z příjmů FO a PO je na srovnatelné úrovni, ve výši kolem částky 75 000 tis. Kč. Příjem z DPH tvoří 136 343 tis. Kč, což je skoro až o polovinu více než tvoří příjem z daně z příjmů FO nebo PO. DPH tvoří největší část příjmů a to 26,6 %. Tento důsledek velkého rozdílu mezi přímými a nepřímými daněmi způsobuje, že vláda v posledních letech dává přednost zvyšování nepřímých daní, z důvodu, že nejsou pro občany tak viditelné jako přímé daně. [20]

Jako každým rokem město obdrželo příjmy z prodeje dlouhodobého majetku v částce 2 574 tis. Kč. Investiční přijaté transfery byly naplánované ve výši 16 500 tis. Kč, na konci roku však dosáhly jen na částku 827 tis. Kč. Oproti předchozím dvěma rokům město při schvalování rozpočtu počítalo s ostatními přijatými transfery v hodnotě 2 500 tis. Kč, skutečná částka byla mnohem vyšší 30 776 tis. Kč. V případě přijatých transferů došlo k velkému navýšení oproti schválenému rozpočtu. Bylo schváleno 53 280 tis. Kč, na konci roku město přijalo transfery v hodnotě 97 096 tis. Kč. [42]

Tab. 3.7: Struktura příjmů a výdajů v roce 2015 (v tis. Kč)

Položka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečná výše rozpočtu	% část
Příjmy	432 886	489 656	513 503	100
Daňové příjmy	320 235	328 472	345 170	67,2
• daň z příjmů FO	72 000	72 181	73 686	14,3
• daň z příjmů PO	68 300	76 355	77 397	15,1
• DPH	130 901	130 901	136 343	26,6
• ostatní	49 034	49 035	57 744	11,2
Kapitálové příjmy	9 260	6 431	2 575	0,5
Nedaňové příjmy	50 111	55 363	68 662	13,4
Přijaté transfery	53 280	99 390	97 096	18,9
Výdaje	506 888	561 953	497 067	100
Běžné výdaje	383 700	432 372	416 451	83,8
Kapitálové výdaje	123 188	129 581	80 616	16,2
Saldo	- 74 002	- 72 297	16 436	x

Zdroj: [42] Vlastní zpracování.

Výdajovou část tvoří samozřejmě především běžné výdaje. Jedny z největších běžných výdajů jsou výdaje na neinvestiční nákupy v hodnotě 170 244 tis. Kč a také výdaje na platy v částce 129 492 tis. Kč.

Kapitálové výdaje jsou dle skutečného rozpočtu nižší o 42 572 tis. Kč, než bylo městem předpokládáno při schválení rozpočtu, to znamená, že částku 42 572 tis. Kč město nedočerpalo z důvodu nedokončení některých investičních akcí v roce 2015. Snížily se především výdaje na pořízení DM. V době schválení rozpočtu, se nepředpokládalo s výdaji na nákup pozemku, během roku však k nákupu došlo a výdaje se zvýšili z nulové částky na částku 465 tis. Kč. Město nezakoupilo v roce 2015 jen pozemky, ale také budovy, ty je vyšly na částku 67 608 tis. Kč. [42]

Město v roce 2015 mělo v plánu realizovat 53 investičních akcí, z toho se jim podařilo realizovat 36. Do kapitálových výdajů v roce 2015 bylo zařazeno např. odkanalizování okrajových částí města v hodnotě 8 790 tis. Kč, viz Tab. 3.8. Tento výdaj byl i v předchozích dvou letech. Dalším vysokým výdajem byla rekonstrukce smuteční síně, která byla nejdříve plánovaná v hodnotě 8 000 tis. Kč, částka se na konci roku dostala jen na 5 474 tis. Kč. Kapitálovým výdajem bylo i osvětlení Letního kina, nejdříve město naplánovalo tento výdaj v částce 900 tis. Kč, ve skutečnosti tento výdaj vzrostl až na částku 1 669 tis. Kč. [49]

Tab. 3.8: Vybrané kapitálové výdaje v roce 2015 (tis. Kč)

Realizované akce	Schváleno	Změna	Skutečnost
Odkanalizování okrajových částí města	19 960	12 660	8 790
Rekonstrukce smuteční síně čp. 1186	8 000	7 500	5 474
Rekonstrukce budovy městského úřadu	6 000	6 000	363
Osvětlení areálu Letního kina	900	1 900	1 669
Realizace energetických úspor v MŠ Okružní čp. 917	5 300	5 898	5 689

Zdroj: [49] Vlastní zpracování.

Na odkanalizování okrajových částí město získalo dotaci ve výši 5 708 tis. Kč. Dále také využilo přijatou dotaci na realizaci energetických úspor v MŠ Okružní čp. 917, kdy dotace byla obdržena v hodnotě 3 520 tis. Kč. [49]

Během roku 2015 se městu podařilo získat 20 dotačních podpor v částce 43 374 tis. Kč a také uplatnili 9 smluvních sankcí za nesplnění termínů v hodnotě 590 tis. Kč. [49] Aby mohli realizovat různé investiční projekty, žádali o přiznání příjmů z různých fondů, viz Tab. 3.9.

Tab. 3.9: Příjmy v roce 2015 použity na realizaci investičních akcí (tis. Kč)

Příjmy	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Sankční platby přijaté od jiných subjektů	0	590
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	0	23
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	0	15
Přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku	160	160
Ostatní investiční příjmy jinde nezařazené	9 000	0
Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	0	75
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	3 400	4 898
Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad	0	1 023
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	16 500	827
Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	2 500	30 776
Investiční přijaté transfery od regionálních rad regionů soudržnosti	0	5 615
Celkem	31 560	44 002

Zdroj: [49] Vlastní zpracování.

Částka příjmů na realizaci akcí, byla během analyzovaných let nejnižší, pouhých 44 002 tis. Kč. Oproti roku 2014, kdy částka příjmů na investiční výdaje byla v hodnotě 95 508 tis. Kč, je to snížení příjmů o větší polovinu. Největší částkou přispěl stát ze státního rozpočtu v hodnotě 30 776 tis. Kč. Druhý významný příjem byl poskytnut od regionálních rad regionů soudržnosti, který přispěl 5 615 tis. Kč. Příjmy na investiční výdaje byly největší u položek, které se týkaly investičních přijatých transferů a to ve všech analyzovaných letech.

Z investičních přijatých transferů ze státního rozpočtu byly realizované např. tyto investiční plány:

- odkanalizování okrajových částí města Orlové v hodnotě 5 391 tis. Kč,
- zajištění bezbariérového přístupu k ZŠ Slezská II. v hodnotě 2 220 tis. Kč. [49]

3.2.4 Komparace rozpočtů města v letech 2013 - 2015

Příjmy města se během analyzovaných let pohybují přibližně ve stejné výši, viz Tab. 3.10. Nejvyšší příjmy však byly v roce 2014, což způsobilo i vysoký příjem z transferů. Oproti roku 2013 se ostatní transfery navýšili o 104,81 %. I rok 2013 nebyl s příjmy špatně, ostatní transfery už nebyly tak vysoké jako v roce 2014, hodnota příjmů se vyrovnala díky vysokému příjmu z prodeje dlouhodobého finančního majetku. Daňové příjmy se během těchto let výrazně neměnily. Daň z příjmů FO se také nějak zvlášť nemění, ale příjmy z daně z příjmu PO se každým rokem zvyšují, což znamená příliv nových podnikatelů do města. Jak příjmy u daně z příjmů PO, tak i příjmy z DPH se během těchto let zvyšovaly. Ke zvýšení u DPH došlo i přesto, že v roce 2015 byly schváleny dvě snížené sazby a to v hodnotě 15 % a 10 %, což by mohlo způsobit snížení příjmů z DPH. [7]

K největším změnám docházelo v kapitálových příjmech a v příjmech z transferů. Velký rozdíl je v příjmech z prodeje dlouhodobého finančního majetku. V roce 2013 město prodalo dlouhodobý finanční majetek ve výši 40 000 tis. Kč, v dalších letech už, ale příjmy z této oblasti město nemá. Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku se během prvních dvou let drží přibližně na stejné úrovni, v posledním analyzovaném roce se však tyto příjmy velice snížily.

Tab. 3.10: Komparace příjmové strany rozpočtů v letech 2013 - 2015 (tis. Kč.)

Položka	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Příjmy	543 501	545 646	100,39	513 503	94,48
Daň z příjmů FO	73 292	71 502	97,56	73 686	100,54
Daň z příjmů PO	65 715	75 684	115,17	77 397	117,78
DPH	132 809	135 801	102,25	136 343	102,66
Z prodeje DFM	40 000	0	0,00	0	0,00
Z prodeje DM	6 753	6 818	100,96	2 574	38,12
Inv. transfery	1 918	5 026	262,04	827	43,12
Ostatní transfery	41 717	85 439	204,81	30 776	73,77
Ostatní	182 297	165 376	90,72	191 900	105,27

Zdroj: [40], [41], [42] Vlastní zpracování.

Nejnižší výdaje mělo město v roce 2015, viz Tab. 3.11. Je to způsobeno i tím, že už město tolik neinvestovalo do koupě pozemků či budov, kde je patrné nejvyšší snížení. V těchto dvou položkách je znatelný největší pokles výdajů, který začal od roku 2013 klesat. Neinvestiční nákupy a platy se drží přibližně na stejné úrovni. Město navýšilo během analyzovaných let běžné výdaje, tento nárůst však kompenzovalo znatelným snížením kapitálových výdajů v roce 2015.

Tab. 3.11: Komparace výdajové strany rozpočtů v letech 2013 - 2015 (tis. Kč)

Položka	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Výdaje	529 427	536 525	101,34	497 067	93,89
Běžné výdaje	400 290	401 022	100,18	416 451	104,04
Neinvestiční nákupy	169 734	166 808	98,28	170 244	100,30
Platy	130 487	129 283	99,08	129 492	99,24
Ostatní	100 069	104 931	104,86	116 715	116,63
Kapitálové výdaje	129 137	135 502	104,93	80 616	62,43
Pozemky	2 087	163	7,81	465	22,28
Budovy	116 346	115 859	99,58	67 608	58,11
Ostatní	10 704	19 480	181,99	12 543	117,18

Zdroj: [40], [41], [42] Vlastní zpracování.

Hospodaření města Orlová je na dobré úrovni. Během analyzovaných let mělo město vždy přebytek, který byl nejvyšší v roce 2015, viz Tab. 3.12. I přesto, že mělo v roce 2015 město nejnižší příjmy za analyzované roky, přebytek byl v tomto roce nejvyšší. Tak vysoký přebytek byl způsobem nedočerpáním výdajů oproti ostatním rokům. Důvodem nejnižších příjmů v roce 2015 je nejmenší příjem z přijatých transferů za analyzované roky. To tedy vedlo k nízkým výdajům, které jsou také během těchto let nejnižší.

Tab. 3.12: Komparace příjmů a výdajů v letech 2013 - 2015 (tis. Kč)

Položka	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Příjmy	543 501	545 646	100,39	513 503	94,48
Výdaje	529 427	536 525	101,34	497 067	93,89
Přebytek	14 074	9 171	65,16	16 436	116,78

Zdroj: [40], [41], [42] Vlastní zpracování.

4 Analýza účetních výkazů města Orlová

Smyslem čtvrté kapitoly je analyzování účetních výkazů neboli účetní závěrky města Orlové v letech 2013 až 2015. Účetní závěrku vybraných účetních jednotek tvoří rozvaha, výkaz zisků a ztrát, příloha, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu, § 3/1 vyhlášky č. 410/2009 Sb. V první části této kapitoly je analyzována rozvaha pomocí horizontální a vertikální analýzy, ve druhé části je analyzován výkaz zisků a ztrát také pomocí horizontální a vertikální analýzy města Orlová.

Aby bylo možné správně pochopit smysl a výstup horizontální a vertikální analýzy, je nutné si tyto dvě analýzy vysvětlit. **Horizontální analýza** zkoumá změny absolutních ukazatelů a jejich procentní změny v čase. Aby bylo možno provést horizontální analýzu, je nutné mít data z finančních výkazů, minimálně za dvě po sobě jdoucí období. Název horizontální analýza se používá právě proto, že porovnání jednotlivých položek finančních výkazů se provádí po řádcích. Aby měla tato analýza dobrou vypovídací schopnost, je nutné, aby splňovala několik podmínek. První z podmínek je, že musí být k dispozici data za několik po sobě jdoucích období. K provedení analýzy stačí jen dvě období, ale pro lepší vypovídací schopnost je lepší mít k dispozici období několik. Další podmínkou je schopnost vyloučit náhodné vlivy, které by mohly analýzu významně ovlivnit, např. v obci se stane přírodní katastrofa, díky které se zvýší náklady na opravy a udržování. Tato situace by výrazně ovlivnila vypovídací schopnost analýzy. [2]

Druhý způsob jak provést analýzu daných účetních výkazu je vertikální analýza. **Vertikální analýza** zjišťuje podíl, jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. V případě analýzy rozvahy se ve většině případů používá jako základ aktiva, či pasiva.

V případě, že se provádí analýza výkazu zisků a ztrát, jako zvolená základna se používá položka výnosů nebo nákladů. Využití této analýzy umožňuje zkoumat strukturu aktiv, pasiv, nákladů a výnosů a jakou mají roli jednotlivé položky finančních výkazů. Oproti horizontální analýze, vertikální metoda provádí analýzu jednotlivých činitelů od shora dolů, nikoliv po řádcích. Proto není nutné, mít k dispozici finanční výkazy za několik období. [2]

4.1 Rozvaha v letech 2013 - 2015

Historicky nejstarším účetním výkazem je rozvaha, která je založena na bilanci aktiv a pasiv. Na straně aktiv je přehled majetku a jiných aktiv, na straně pasiv přehled zdrojů krytí a jiných pasiv. Na straně aktiv je tedy všechn majetek dané účetní jednotky a na straně pasiv musí být uvedeno, z jakých zdrojů majetek účetní jednotka pořídila. Základní pravidlo při sestavování rozvahy je zlaté bilanční pravidlo, kdy aktiva se musí rovnat pasivům. Rozvaha se pravidelně sestavuje ke konci účetního období, většinou tomu je k poslednímu dni v roce, můžou být však i výjimky. Jelikož se sestavuje k určitému datu, je to stavový výkaz. [21]

4.1.1 Horizontální analýza rozvahy v letech 2013 – 2015

Celková aktiva se od roku 2013 postupně zvyšují, viz Tab. 4.1. V roce 2015 nastalo zvýšení aktiv až o 11,66 %. Ze stálých aktiv se nejvíce vyvíjejí dlouhodobé pohledávky, které se v roce 2015 oproti roku 2013 snížily o 79,16 %. Stálá aktiva se během analyzovaných let zvyšují. Dlouhodobý hmotný majetek se od roku 2013 postupně zvyšuje také.

Největší zvýšení je v položce oběžný majetek, který se v roce 2015 oproti roku 2013 zvýšil o 42,72 %. Takovéto zvýšení oběžného majetku, zapříčinila i položka krátkodobé pohledávky, která se v roce 2015 zvýšila o 139,37 % oproti roku 2013. Hodnota zásob se v roce 2014 snížila o 36,05 %, v roce 2015 se hodnota zásob opět zvýšila, ale ne na takovou úroveň jako v roce 2013. Krátkodobý finanční majetek se během analyzovaných let nějak zvlášť nemění.

Tab. 4.1: Vývoj aktiv v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Aktiva	1 952 614	2 084 357	106,75	2 180 308	111,66
Stálá aktiva	1 683 065	1 775 589	105,50	1 795 601	106,69
• DNM	9 758	9 539	97,76	10 935	112,06
• DHM	1 315 686	1 399 120	106,34	1 425 175	108,32
• DFM	348 340	357 024	102,49	357 557	102,65
• dl. pohl.	9 281	9 906	106,73	1 934	20,84
Oběžný majetek	269 549	308 768	114,55	384 707	142,72
• zásoby	86	55	63,95	65	75,58
• kr. pohl.	80 107	118 330	147,71	191 752	239,37
• fin. majetek	189 355	190 383	100,54	192 890	101,87

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

Vývoj celkových pasiv se samozřejmě vyvíjí stejně jako aktiva, viz Tab. 4.2. Vlastní kapitál se během analyzovaných let pomalu zvyšuje. Zvyšuje se díky vývoji jmění města Orlová, které se v roce 2015 zvýšilo o 5,94 % oproti roku 2013. Fondy už se nevyvíjely stejně jako jmění města. V roce 2014 se fondy města snížily o 13,23 %, v roce 2015 se hodnota fondů zvýšila o 14,29 % oproti roku 2013. Výsledek hospodaření nemá město dobrý, každý rok je výsledek hospodaření záporný. I když je položka záporná, během analyzovaných let se záporná částka výsledku hospodaření snižuje. V roce 2014 došlo ke snížení záporné hodnoty výsledku hospodaření o 2,97 % a v roce 2015 o 3,27 %.

Cizí kapitál se vyvíjí oproti vlastnímu kapitálu jinak, v roce 2014 se hodnota cizího kapitálu navýšila o 41,43 %, v roce 2015 se hodnota cizího kapitálu snížila, ale pořád byla vyšší oproti roku 2013 o 28,14 %. Rezervy město Orlová nemá během těchto analyzovaných let žádné. Dlouhodobé závazky neboli dlouhodobé úvěry se během let 2013 až 2015 snižují, díky tomu, že město v roce 2014 a 2015 uhradilo na splátku úvěru částku 17 777 tis. Kč za každý rok. Hodnota krátkodobých závazku už na tom není tak dobře jako hodnota

dlouhodobých závazků. V roce 2014 se hodnota krátkodobých závazků zvýšila o 137,80 %, v roce 2015 se zvýšila až o 146,01 % oproti roku 2013.

Tab. 4.2: Vývoj pasiv v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Pasiva	1 952 614	2 084 357	106,75	2 180 308	111,66
Vlastní kapitál	1 724 998	1 762 430	102,17	1 888 648	109,49
• jmění	2 130 288	2 169 638	101,85	2 256 788	105,94
• fondy	136 120	118 118	86,77	155 576	114,29
• VH	-541 411	-525 326	102,97	-523 717	103,27
Cizí kapitál	227 616	321 927	141,43	291 660	128,14
• rezervy	0	0	x	0	x
• dl. závazky	149 736	136 726	91,31	100 073	66,83
• kr. závazky	77 879	185 200	237,80	191 587	246,01

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

4.1.2 Vertikální analýza rozvahy v letech 2013 – 2015

Největší **podíl na aktivech** mají ve všech analyzovaných letech stálá aktiva, přes 80 %. Ze stálých aktiv má největší podíl dlouhodobý hmotný majetek, viz Tab. 4.3. Podíl dlouhodobého nehmotného majetku je zanedbatelný, dlouhodobý finanční majetek je během analyzovaných let přibližně stejný a pohybuje se kolem 17 %.

Podíl oběžného majetku se pohybuje kolem 15 %. Největší podíl oběžného majetku na aktivech má položka finanční majetek, který se pohybuje kolem 10 %. Podíl zásob na aktivech města Orlová je zanedbatelný. Při porovnání všech let a všech položek je patrné, že se struktura aktiv během analyzovaných let příliš nemění.

Tab. 4.3: Struktura aktiv v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	%	2014	%	2015	%
Aktiva	1 952 614	100,00	2 084 357	100,00	2 180 308	100,00
Stálá aktiva	1 683 065	86,20	1 775 589	85,19	1 795 601	82,36
• DNM	9 758	0,50	9 539	0,46	10 935	0,50
• DHM	1 315 686	67,38	1 399 120	67,12	1 425 175	65,37
• DFM	348 340	17,84	357 024	17,13	357 557	16,40
• dl. pohl.	9 281	0,48	9 906	0,48	1 934	0,09
Oběžný majetek	269 549	13,80	308 768	14,81	384 707	17,64
• zásoby	86	0,00	55	0,00	65	0,00
• kr. pohl.	80 107	4,10	118 330	5,68	191 752	8,79
• fin. majetek	189 355	9,70	190 383	9,13	192 890	8,85

Zdroj: Vlastní zpracování. [43], [44], [45]

Nejvyšší **podíl na pasivech** měla výše vlastního kapitálu, která byla nejvyšší v roce 2013 ve výši 88,24 %, v roce 2014 došlo k menšímu snížení podílu, ale v roce 2015 došlo opět ke zvýšení, toto zvýšení, už ale nebylo tak vysoké, aby dosáhlo na výši podílu v roce 2013, viz Tab. 4.4. Největší podíl na vlastním kapitálu má ve všech letech jmění města. Tento podíl se, ale oproti roku 2013 postupně snižuje. Výše fondů města se výrazně nemění. Nemění se ani podíl výsledku hospodaření, který je v záporných hodnotách.

Cizí kapitál je oproti vlastnímu kapitálu velice malý, pohybuje se kolem 13 %. K největší změně ve struktuře došlo v položce krátkodobé závazky. Podíl krátkodobých závazků se navýšil o 4,9 % v roce 2014 a v roce 2015 mírně klesl. Jak tomu bylo u aktiv, tak i u pasiv se struktura nějak zvlášť nemění.

Tab. 4.4: Struktura pasiv v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	%	2014	%	2015	%
Pasiva	1 952 614	100,00	2 084 357	100,00	2 180 308	100,00
Vlastní kapitál	1 724 998	88,34	1 762 430	84,56	1 888 648	86,62
• jmění	2 130 288	109,10	2 169 638	104,09	2 256 788	103,51
• fondy	136 120	6,97	118 118	5,67	155 576	7,14
• VH	-541 411	-27,73	-525 326	-25,20	-523 717	-24,02
Cizí kapitál	227 616	11,66	321 927	15,44	291 660	13,38
• rezervy	0	x	0	x	0	x
• dl. závazky	149 736	7,67	136 726	6,56	100 073	4,59
• kr. závazky	77 879	3,99	185 200	8,89	191 587	8,79

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

4.2 Výkaz zisků a ztrát v letech 2013 - 2015

Ve výkazu zisků a ztrát se vykazují konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledku hospodaření před zdaněním. Jelikož jsou obce územní samosprávné celky, řadí se mezi veřejně prospěšné poplatníky, tzn., že výkaz zisků a ztrát je rozdělen na běžné a minulé účetní období, ale tyto období, jsou oproti podnikatelským subjektům rozděleny ještě na hlavní činnost a hospodářskou činnost, § 5/2 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Hlavní činností se rozumí veškeré činnosti, pro které byla účetní jednotka zřízena. Hospodářskou činností se rozumí činnost, která byla stanovena podle jiného právního předpisu, může to být např. činnost doplňková, vedlejší, podnikatelská či jiná. Jelikož město Orlová nemá hospodářskou činnost, je výkaz zisků a ztrát vykazován jen pro činnost hlavní.

4.2.1 Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát v letech 2013 - 2015

V roce 2014 se **výnosy** města Orlová oproti roku 2013 zvýšili o 3,57 % a v roce 2015 se zvýšili o 3,52 %, viz Tab. 4.5. Výnosy z vlastní činnosti v roce 2014 jsou skoro na stejné úrovni jako výchozí rok. V roce 2015 se výnosy z činnosti města snížily o 12,26 %. Největší

výnos z pronájmu byl v roce 2015, který se navýšil o 1,35 % oproti výchozímu roku. Výnosy s místních poplatků klesly oproti výchozímu roku, poté se držely přibližně na stejné úrovni. Vývoj finančních výnosů, byl úplně jiný než u výnosů z činnosti. Finanční výnosy se navýšily v roce 2014 o 84,67 %, v roce 2015 se finanční výnosy dostaly na skoro stejnou hodnotu jako v roce 2013. Vývoj finančních výnosů se změnil díky nárůstu hodnoty úroků. Výnosy z transferů se postupně snižují, za to výnosy ze sdílených daní a poplatků se každý rok zvyšují. V roce 2015 bylo navýšení těchto výnosů o 9,13 % oproti výchozímu roku.

Tab. 4.5: Vývoj výnosů v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Výnosy	436 930	452 526	103,57	452 314	103,52
Výnosy z činnosti	81 192	81 814	100,77	71 234	87,74
• z pronájmu	21 601	20 549	95,13	21 893	101,35
• z místních poplatků	22 216	21 636	97,39	21 475	96,66
• ostatní	37 375	39 629	106,03	27 866	74,56
Finanční výnosy	959	1 771	184,67	964	100,52
• úroky	424	1 480	349,06	348	82,08
• ostatní	535	291	54,39	616	115,14
Výnosy z transferů	57 614	57 262	99,39	55 814	96,88
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	297 166	311 679	104,88	324 302	109,13

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

Během analyzovaných let se **náklady** měnily jen o něco málo. V roce 2014 došlo k jejich snížení. V roce 2015 došlo ke zvýšení nákladů o 1,36 % oproti výchozímu roku, viz Tab. 4.6. Náklady z činnosti se vyvíjely podobně jako celkové náklady. Opravy a udržování vzrostly o 12,97 %, v roce 2015 už zvýšení nákladů na opravy a udržování nebylo tak vysoké jako v roce 2014, ale přesto byla hodnota těchto nákladů vyšší než ve výchozím roce. Ostatní služby a mzdové náklady se během analyzovaných let příliš nemění. Největší změny byly

v položky finanční náklady. V roce 2014 tyto náklady klesly o 42,57 %, v roce 2015 se tyto náklady snížily ještě více než v roce 2014, snížily se oproti výchozímu roku o 58,59 %. Takovéto snížení finančních nákladů, má za následek přecenění reálnou hodnotou, kdy náklady z toho přecenění byly ve výši 4 028 tis. Kč. V dalších letech už město Orlová náklady z přecenění nezaznamenala. Další velkou změnou je vývoj daně z příjmů. V roce 2014 se částka daně z příjmů zvýšila o 135,12 %, v roce 2015 bylo zvýšení mnohem vyšší, a to o 357,32 %. Vývoj nákladové strany výkazu zisků a ztrát byl v analyzovaných letech dynamičtější než vývoj výnosů.

Tab. 4.6: Vývoj nákladů v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	2014	2014/2013 (%)	2015	2015/2013 (%)
Náklady	444 679	436 441	98,15	450 705	101,36
Náklady z činnosti	338 814	334 467	98,72	340 022	100,36
• opravy a udržování	24 630	27 825	112,97	26 139	106,13
• ostatní služby	104 884	101 728	96,99	102 968	98,17
• mzdové náklady	98 910	97 798	98,88	96 810	97,88
• ostatní	110 390	107 116	97,03	114 105	103,37
Finanční náklady	9 865	5 665	57,43	4 085	41,41
• prodej cenn. papírů	3 974	3 974	100,00	2 702	67,99
• úroky	1 863	1 691	90,71	1 383	74,24
• ostatní	4 028	0	0,02	0	0,00
Náklady na transfery	93 036	89 341	96,03	93 042	100,01
Daň z příjmů	2 964	6 969	235,12	13 555	457,32

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

4.2.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát v letech 2013 - 2015

Největší **podíl na výnosech** mají výnosy ze sdílených daní a poplatků, viz Tab. 4.7. Tyto výnosy se každý analyzovaný rok pohybují kolem 70 %. Nejnižší podíl na výnosech mají finanční náklady, necelé 1 %. Podíl výnosů z činnosti se v roce 2013 a 2014 pohybuje kolem 18 %. V roce 2015 došlo k poklesu tohoto podílu, kdy podíl výnosů z činnosti byl 15,75 %. Podíl výnosů z pronájmu a místních poplatků je v analyzovaných letech přibližně stejný. Podíl výnosů z transferů se také pohybuje přibližně ve stejné úrovni kolem 13 %. Struktura výnosů se během analyzovaných let příliš nemění.

Tab. 4.7: Struktura výnosů v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	%	2014	%	2015	%
Výnosy	436 930	100,00	452 526	100,00	452 314	100,00
Výnosy z činnosti	81 192	18,58	81 814	18,08	71 234	15,75
• z pronájmu	21 601	4,94	20 549	4,54	21 893	4,84
• z místních poplatků	22 216	5,08	21 636	4,78	21 475	4,75
• ostatní	37 375	8,55	39 629	8,76	27 866	6,16
Finanční výnosy	959	0,22	1 771	0,39	964	0,21
• úroky	424	0,10	1 480	0,33	348	0,08
• ostatní	535	0,12	291	0,06	616	0,14
Výnosy z transferů	57 614	13,19	57 262	12,65	55 814	12,34
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	297 166	68,01	311 679	68,88	324 302	71,70

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

Největší **podíl na nákladech** města Orlová mají náklady z činnosti, které mají podíl na celkových nákladech kolem 75 % v každém analyzovaném roce, viz Tab. 4.8. K menší změně podílu v nákladech z činnosti došlo v roce 2014, kdy se podíl navýšil z 5,54 % na 6,38 %. Protože v roce 2014 došlo ve městě Orlová k navýšení nákladů na opravy a udržování. Podíl ostatních služeb a mzdových nákladů se pohybuje během analyzovaných let přibližně na

stejné úrovni. Podíl finančních nákladů a daně z příjmů je oproti celkovým nákladům zanedbatelných. Finanční náklady se pohybují kolem 1 až 2 % z celkových nákladů a podíl daně z příjmů se sice každým rokem zvyšoval, ale i přesto je velice nízký, pohybuje se od 1 do 3 %. Struktura nákladů během analyzovaných let se ve městě Orlová příliš neměnila, největší změna podílu byla u daně z příjmů, kde se tento podíl každý rok zvyšoval.

Tab. 4.8: Struktura nákladů v letech 2013 – 2015 v tis. Kč

Ukazatel	2013	%	2014	%	2015	%
Náklady	444 679	100,00	436 441	100,00	450 705	100,00
Náklady z činnosti	338 814	76,19	334 467	76,64	340 022	75,44
• opravy a udržování	24 630	5,54	27 825	6,38	26 139	5,80
• ostatní služby	104 884	23,59	101 728	23,31	102 968	22,85
• mzdové náklady	98 910	22,24	97 798	22,41	96 810	21,48
• ostatní	110 390	24,82	107 116	24,54	114 105	25,32
Finanční náklady	9 865	2,22	5 665	1,30	4 085	0,91
• prodej cenn. papírů	3 974	0,89	3 974	0,91	2 702	0,60
• úroky	1 863	0,42	1 691	0,39	1 383	0,31
• ostatní	4 028	0,91	0	0,00	0	0,00
Náklady na transfery	93 036	20,92	89 341	20,47	93 042	20,64
Daň z příjmů	2 964	0,67	6 969	1,60	13 555	3,01

Zdroj: [43], [44], [45] Vlastní zpracování.

5 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza rozpočtového procesu a účetních výkazů města Orlová v letech 2013 až 2015. Důležitou součástí této práce bylo také seznámení a správné pochopení rozpočtového procesu obcí a vysvětlení jaké účetní výkazy musí obce vykazovat a jaká je podstata analyzovaných účetních výkazů.

Druhá kapitola práce se věnovala rozpočtovému procesu obcí. První část seznámila čtenáře s tím, co znamená obec jako pojem, jaké má povinnosti a působnost.

Další část druhé kapitoly popisuje rozpočtový proces obcí, tak aby každý, kdo si diplomovou práci přečte, pochopil, co je to rozpočet, rozpočtový výhled, rozpočtové provizorium či závěrečný účet. Tato kapitola měla také informovat občany, aby věděli, že mají právo se zúčastnit či připomínkovat návrh rozpočtu obce na daný rozpočtový rok, a také aby měli povědomí, co se v jejich obci děje s finančními prostředky a jak s nimi jejich obec hospodáří.

Třetí kapitola se věnovala analýze rozpočtu města Orlová v letech 2013 až 2015. První část této kapitoly seznámila čtenáře s městem Orlová, kde se nachází a že se ve městě nachází spousta firem, sportovního a kulturního vyžití. V další části už byl analyzován samostatný rozpočet obce za všechny analyzované roky. V každém roce byl v obci schválen rozpočtový schodek, na konci roku však obec dosáhla vždy přebytku. V roce 2013 největší část příjmů jsou příjmy z DPH, které tvoří až 24,4 % z celkových příjmů. V tomto roce největší položkou ve výdajích byly běžné výdaje, které v roce 2013 byly ve výši 75,6 %. V roce 2013 také město investovalo do různých projektů, jeden z těchto projektu bylo např. odkanalizování okrajových částí města v hodnotě 74 901 tis. Kč. Každý rok město žádalo o několik dotací a dotačních programů, v tomto roce nejvíce obdrželo od státních fondů a to částku 41 478 tis. Kč. V roce 2014 byla situace s největším poměrem na celkových příjmech jiná než v roce 2013. Největší část příjmů tvořily přijaté transfery a to 26,2 %. V oblasti výdajů byla situace podobná jako v předchozím roce, protože výše běžných výdajů byla 74,7 % z celkových výdajů. I v tomto roce město realizovalo několik investičních akcí, největší z nich bylo opět odkanalizování okrajových částí města v částce 51 610 tis. Kč. V tomto roce město získalo největší příjmy na realizování investičních akcí ze státního rozpočtu v částce 85 439 tis. Kč. V roce 2015 DPH tvořilo největší procentní část na celkových příjmech 26,6 %, přijaté transfery už tvořily jen 18,9 % z celkových příjmů. V roce 2015 se navýšil poměr běžných

výdajů oproti předchozím rokům, v tomto roce se poměr běžných výdajů na celkových výdajích dostal na hodnotu 83,8 %.

Komparací těchto rozpočtu bylo zjištěno, že největší změny byly v položce ostatní transfery, které se každým rokem podstatně měnily a měnila se i struktura, ze kterého zdroje, město dostávalo transfery. Porovnání analyzovaných let bylo také zjištěno, že se městu zvyšoval příjem z daně příjmů PO a příjem z DPH. V případě výdajů, se položky nijak zvlášť neměnily, jen v kapitálových výdajích v roce 2013 docházelo k většímu nákupu budov a pozemku, v ostatních letech už částka na nákup pozemků a budov nebyla tak vysoká. Největší přebytek mělo město Orlová v roce 2015 v částce 16 436 tis. Kč. V roce 2013 byl přebytek ve výši 14 074 tis. Kč, v roce 2014 byl přebytek nejnižší, jen ve výši 9 171 tis. Kč.

Ve čtvrté kapitole byla využita metoda horizontální a vertikální analýzy. Vývoj aktiv a pasiv se každý rok zvyšoval. K největším změnám v aktivech došlo v položce dlouhodobé pohledávky, které se snížily na 20,84 %. V případě pasiv k největšímu vývoji došlo v položce krátkodobé závazky, které se v roce 2014 a 2015 zvýšily přes 100 %. Struktura aktiv a pasiv se během analyzovaných let příliš neměnila. Největší podíl na aktivech mají stálá aktiva, z nich dlouhodobý hmotný majetek. V pasivech má největší podíl vlastník kapitál. Hodnota jmění města Orlová se během analyzovaných let zvyšovala. Výsledek hospodaření byl vždy v záporné výši, podíl na pasivech se ale zvyšoval.

Vývoj výnosů byl během analyzovaných let přibližně stejný. K největší změně ve vývoji došlo u finančních výnosů, které se v roce 2014 zvýšily o 84,67, v následujícím roce už byly na skoro stejné úrovni jako v roce výchozím. Jak u výnosů, tak i u nákladů byl vývoj finančních nákladů dynamický, v roce 2014 a 2015 klesly finanční výnosy přes 50 %. Největší vývoj však nastal u daně z příjmů, kdy se každý rok tato položka zvyšovala. V případě vertikální analýzy výnosů, největší podíl na výnosech měla položka výnosy ze sdílených daní a poplatků. Největší podíl měla tato položka v každém analyzovaném roce. U ostatních položek se podíl výrazně neměnil. Z nákladů měly nejvyšší podíl náklady z činnosti, ale i zde se podíl jednotlivých položek výkazu zisků a ztrát výrazně neměnil.

Práce může být využita pro pochopení rozpočtového procesu obcí a seznámení se s hospodařením a účetními výkazy města Orlová v letech 2013 až 2015.

Použitá literatura

a) Odborné knihy

- [1] BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou. I., Základy účetního výkaznictví*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-921-2.
- [2] KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku. 2. rozšířené vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-591-3.
- [3] KOUDELKA, Zdeněk. *Průvodce územní samosprávy po 1. 1. 2003*. Praha, Linde Praha, a.s. 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X.
- [4] LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014: pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY, c2014. ISBN 978-80-260-5920-2.
- [5] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada Publishing, 2012. 623 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [6] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015: úplná znění platná k 1.1.2015. 24. vyd.* Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5507-6.
- [7] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015: úplná znění platná k 1.1.2015. 24. vyd.* Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5507-6.
- [8] MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.
- [9] NOVOTNÍKOVÁ, Helena. *Dotační receptář: všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích*. Praha: LexisNexis CZ, 2005. 235 s. ISBN 80-86920-03-8.
- [10] PAROUBEK, Jiří. *Rozpočtová skladba v roce 2015: výklad a koncepce rozpočtové skladby : 151 praktických příkladů. 5. aktualiz. vyd.* Olomouc: Anag, 2015. ISBN 978-80-7263-928-1.
- [11] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [12] PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-522-1.
- [13] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [14] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2013*. Praha: Acha obec účtuje, c2013. ISBN 978-80-905420-0-6.

[15] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2014*: [rozpočtová skladba, rozpočtová pravidla, vzory a směrnice k rozpočtu]. Praha: Acha obec účtuje, c2014. ISBN 978-80-905420-1-3.

[16] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. ISBN 978-80-905420-3-7.

[17] SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Účtová osnova, české účetní standardy: pro některé vybrané účetní jednotek: 374 postupů účtování*. 2016. Olomouc: Anag, 2016. 657 s. ISBN 978-80-7554-004-1.

[18] SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Vnitřní směrnice pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 333 s. ISBN 978-80-7263-406-4.

[19] ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0048-4.

[20] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. aktualiz. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. ISBN 978-80-87480-23-6.

[21] VODÁKOVÁ, Jana. *Aktuální účetnictví ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-890-9.

b) Zákony a vyhlášky

[22] Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*.

[23] Zákon č. 565/1990 Sb., *o místních poplatcích*.

[24] Zákon č. 563/1991 Sb., *o účetnictví*.

[25] Zákon č. 338/1992 Sb., *o dani z nemovitých věcí*.

[26] Zákon č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*.

[27] Zákon č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)*.

[28] Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*.

[29] Zákon č. 491/2001 Sb., *o volbách do zastupitelstev*.

[30] Zákon č. 243/2000 Sb., *o rozpočtovém určení daní*.

[31] Zákon č. 23/2017 Sb., *o pravidlech rozpočtové odpovědnosti*.

[32] Zákon č. 420/2004 Sb., *o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*.

[33] Vyhláška č. 410/2009 Sb., *pro některé vybrané účetní jednotky*.

[34] Vyhláška č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*.

- [35] Vyhláška č. 312/2014 Sb., *konsolidační vyhláška státu*.
- [36] Vyhláška č. 220/2013 Sb., *Vyhláška o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek*.
- [37] Vyhláška č. 383/2009 Sb., *technická vyhláška o účetních záznamech*.
- [38] Vyhláška č. 213/2015 Sb., *o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů*.

c) Elektronické dokumenty

- [39] *Historie a současnost města Orlové* [online]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/historie-a-soucasnost/>
- [40] *Monitor státní pokladny ze dne 31.prosince 2013* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00297577#rozpocet>
- [41] *Monitor státní pokladny ze dne 31.prosince 2014* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00297577#rozpocet>
- [42] *Monitor státní pokladny ze dne 31.prosince 2015* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00297577#rozpocet>
- [43] *Monitor státní poklady ze dne 31.prosince 2013* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00297577#ucetni-zaverka>
- [44] *Monitor státní poklady ze dne 31.prosince 2014* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00297577#ucetni-zaverka>
- [45] *Monitor státní poklady ze dne 31.prosince 2015* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00297577#ucetni-zaverka>
- [46] *Počet obyvatel města Orlové ze dne 30.srpen 2016* [online]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00297577#prehled>
- [47] *Tok příjmů do rozpočtu obce* [online]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce>.
- [48] *Znak města Orlové* [online]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/symboly-mesta/>

d) Ostatní

- [49] *Interní materiály odboru rozvoje a investic města Orlové* ze dne 16. ledna 2013.

Seznam zkratk

DFM – dlouhodobý finanční majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DPH – daň z přidané hodnoty

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

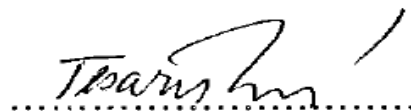
ÚJ – účetní jednotka

VH – výsledek hospodaření

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21. dubna. 2017

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1. - Rozpočet druhový pro výdaje města Orlová v roce 2015

Příloha č. 2. – Rozvaha města Orlová v roce 2015